

Catalunya Cristiana

[/catalunyacristiana](#)

[catalunya_cristiana](#)

www.catalunyacristiana.cat

[@catorcristiana](#)

[catalunya cristiana](#)

Francesc va beneir la imatge de la catedral de Girona durant l'audiència al Palau Apostòlic.

El Papa posa en mans de la Moreneta la fraternitat universal

El pelegrinatge a Roma pels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat permet mostrar al món la vitalitat religiosa i cultural de Catalunya

P 8 - 14

• Els líders de les Esglésies de Jerusalem criden a la pau

P 20-21

SUMARI

22 OCTUBRE 2023

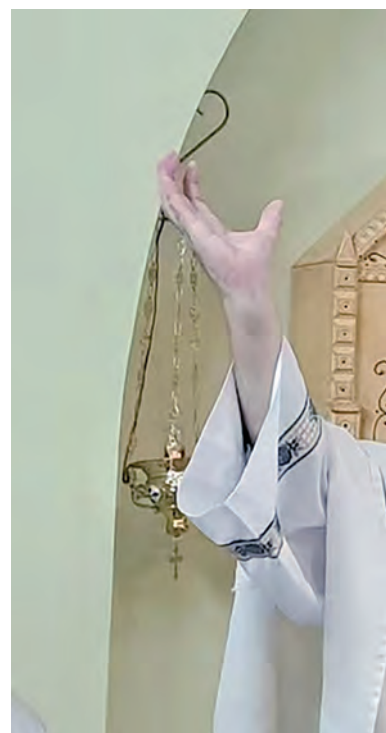
Editorial	03
La setmana	05
Opinió	06
Carta dominical	07
En primer pla	08
Vida eclesial	16
Diàleg	25
L'Entrevista	27
Carta dominical	30
Bíblia	32
Litúrgia	34
Espai lectors	36
Cultura	38
Agenda	46
Des del carrer	47

22-23

Cors en acció

El 22 d'octubre l'Església celebra el dia del Domund

38-39

Embelliment de l'església de Santa Maria de Falset

La parròquia impulsa la restauració de la façana i l'interior

40-41

Presentació del Grup de Recerca en Arxius d'Església

L'objectiu és donar a conèixer el tresor patrimonial eclesial

47

“La parròquia de Gaza és un dels pocs llocs segurs de la ciutat”

Gabriel Romanelli, rector de l'església de la Sagrada Família de Gaza

EDITORIAL

Anella a l'infinit dansant

“La música i la dansa es tornen pregària al voltant del desig de la pau.” Així comença la pregària escrita per Joan Maria Mayol, rector del santuari de Montserrat, i que ell i la benedictina Natàlia Aldana van llegir moments abans de l'estrena de la *Sardana per la Pau*, obra de Valentí Miserachs. Una pregària que finalitza així: “La pau és com la sardana, una anella a l'infinit dansant. Donem-nos les mans que ens agermanen, escoltem la tenora que anuncia amb alegria els dies nous que han de venir, i unim-nos als passos que s'enlairen amb joia cridant a tothom al compromís per la pau.”

Han estat molts els missatges de pau i fraternitat, lligats a la pietat i la cultura populars, que s'han fet sentir durant el pelegrinatge a Roma, del 6 al 9 d'octubre, amb motiu dels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat. Al mateix moment que sonaven els acords i es ballava la *Sardana per la Pau*, arribaven les notícies tràgiques des d'Israel i Palestina. La terra de Jesús, malmesa per un conflicte endèmic, està novament immersa en una escalada de violència que, al tancament d'aquesta edició, vivia un moment àlgid.

Els participants al pelegrinatge montserratí van assistir a l'Àngelus del diumenge 8 d'octubre i van sentir de viva veu les paraules del Papa: “La guerra és una derrota: tota guerra és una derrota! Preguem per la pau a Israel i Palestina!”

A tots i cadascun de nosaltres, des del nostre àmbit, ens toca treballar per la pau: Israel, Palestina, Ucraïna, Etiòpia o l'Alt Karabakh, on els cristians armenis pateixen persecució... i tantes guerres silenciades pels mitjans. De vegades serà amb la mediació, com fan el papa Francesc i la diplomàcia vaticana, però en d'altres només podrà ser amb l'arma poderosa de la pregària.

Encomanem-nos a la Mare de Déu de Montserrat, perquè ella, que té el món a les mans, ens ajudi “a viure la fraternitat universal, sense fronteres, sense exclusions, que dissipa les ombres d'un entorn tancat” (*Discurs del Papa als membres de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat*).

.....

POQUES SUBSCRIPCIONS

MOLTES SUBSCRIPCIONS

SOM MÉS FORTES QUE LA CENSURA

Defensem el català de les urpes de l'extrema dreta.
Fes un 2x1 en revistes en català. Una subscripció per a tu
i una per a una entitat dels Països Catalans.

noalacensura.cat

La setmana en tuits

**CARDENAL JOAN JOSEP
OMELLA**

@OMELLACARDENAL

09/10/2023

Arquebisbe de Barcelona

Agraeixo al pare abat, als monjos de Montserrat i a la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat l'organització del pelegrinatge a Roma pels 800 anys de la seva creació

ELISABETTA PIQUÉ

@BETTAPIQUE

09/10/2023

Corresponsal de "La Nació"

Esfereïdor veure la Ciutat Vella de Jerusalem, normalment bulliciosa i plena de gent i turistes, tan buida i desolada... Des del dissabte, quan va començar la guerra, només poden entrar-hi els residents

JORDI ARMADANS GIL

@JORDI_ARMADANS

07/10/2023

Polític i periodista

És possible: rebutjar atacs de Hamas, rebutjar ocupació israeliana de Palestina, reclamar a la comunitat internacional que s'impliqui, coherentment i seriosa, en la resolució del conflicte. No només és possible: en clau de pau i drets humans, les tres coses són necessàries

EVA FERNÁNDEZ

@EVAENLARADIO

07/10/2023

Corresponsal de la Cope al Vaticà

El Papa nomena secretària del Dicasteri per als Instituts de Vida Consagrada i les Societats de Vida Apostòlica la religiosa Simona Brambilla, superiora general de les Missioneres de la Consolata

LA SETMANA

Escollat a Ràdio Estel

IGNASI MIRANDA

PREOCUPA LA SITUACIÓ A TERRA SANTA

Preocupa molt la situació de guerra i violència a Terra Santa. El patriarca llatí de Jerusalem, el cardenal Pierbattista Pizzaballa, va comentar que la situació bèl·lica "era previsible que es produís sobre el territori però, amb aquesta dimensió de brutalitat, ningú no ho havia previst". En unes declaracions recollides el 10 d'octubre pel programa *Sense distància*, el purpurat va afegir que "això posa sobre la taula la qüestió palestina, que tothom pensava que s'havia acabat".

El palestí Anwar Shomali, un pare

de família àrab i cristià, va assegurar el 10 d'octubre que la situació dels qui comparteixen amb ell la fe "no és fàcil". En una entrevista a l'espai *La Caravana*, va defensar una pau basada en "el diàleg, la negociació i el reconeixement dels uns als altres". Shomali viu a Beit Sahour, un petit poble a l'est de Betlem amb un 80 per cent de cristians. I el vicecomissari de la Província de la Immaculada de la Comissaria de Terra Santa, Luis Quintana, confirmava el 9 d'octubre que s'havien anul·lat els pelegrinatges més immediats.

Zoom **MACIÀ GRAU**

El 9 d'octubre, la Universitat Abat Oliba CEU va inaugurar oficialment el curs acadèmic 2023-2024. Amb aquest esdeveniment, arrenquen les celebracions del mig segle de presència del grup educatiu CEU a Barcelona. El mateix dia la UAO CEU també va inaugurar un nou edifici al Campus de Bellesguard. L'acte, que va començar amb una missa presidida pel bisbe auxiliar de Barcelona Javier Vilanova, va comptar amb la presència de l'alcalde de Barcelona, Jaume Collboni; el conseller de Recerca i Universitats, Joaquim Nadal, i el gran canceller de la UAO CEU, Alfonso Bullón de Mendoza, entre d'altres personalitats.

L'efemèride

24 d'octubre del 1149

Ramon Berenguer IV conquereix les viles de Fraga i Mequinensa

Contrapunt

La xarxa, lloc de testimoni

XISKYA VALLADARES, RP
Religiosa Puresa de Maria

Internet no és una eina sinó un lloc i per això mateix, és un espai per compartir, per discutir, per influenciar-nos i per aprendre

No és novetat que el Vaticà parli d'internet, i de les xarxes socials en concret, com a lloc per anunciar Jesucrist. Des de Joan Pau II fins a Francesc hi ha hagut molts missatges papals que ho han fet, especialment per a les Jornades de les Comunicacions Socials. Però hi ha una novetat i és que el Vaticà ha passat de les paraules a l'acció incloent en el Sínode el món digital.

Internet no és una eina sinó un lloc. És un lloc on conviuen persones amb les pròpies ideologies, virtuts, defectes i sentiments. I per això mateix, és un espai per compartir, per discutir, per influenciar-nos i per aprendre. Tot depèn de les persones

amb qui et creuis i de la seva actitud per dialogar. I doni també per evangelitzar com qualsevol altra banda.

Un lloc on la influència és més gran. Per això és important comprendre com estem connectats. Les persones amb qui ens relacionem ens influeixen tant com nosaltres influïm en elles. Ser-ne conscients ens permet ser menys manipulables. James Fowler parla al seu llibre *Connected* dels tres graus d'influència a les xarxes naturals; aquesta influència es multiplica encara més a les xarxes digitals perquè entrem en contacte amb molts més cercles que en les naturals. Per això, la clau del missioner digital rau en el testimoni, fins i tot

en les xarxes digitals. No es tracta tant de paraules com d'actituds.

I en aquest sentit, el format digital més complet de moment és el vídeo. Perquè ens permet notar el to, veure els gestos amb què es transmet el missatge i tenir el contingut de primera mà. No "ho he llegit", sinó que el vídeo em permet presenciar-ho. Potser és per això que les xarxes com TikTok o Instagram tenen tant d'èxit i són més addictives que les xarxes com X.

Prendre consciència de tot això no ens deixa opció a la indiferència davant les xarxes digitals. El cristià està cridat a la missió d'evangelitzar "fins als confins de la terra", que avui trobem al continent digital.

Des del monestir

P. Alexandre Olivar

JOSEP MIQUEL BAUSSET
Monjo de Montserrat

Segona: al matí en llevar-lo del llit, quan ja no ho podia fer ell tot sol, assegut a la cadira de rodes anava a la porta de l'oratori de la infermeria, on feia una estona de pregària, que repetia en altres moments del dia.

Tercera: un any abans del seu traspass, l'1 d'octubre del 2017, el P. Alexandre va baixar a Monistrol de Montserrat, amb altres monjos, per votar en el referèndum convocat pel president Puigdemont. El P. Alexandre, amb 98 anys llargs, joiós per exercir el seu dret a vot, amb cadira de rodes, va ser rebut al pati de l'escola de Monistrol amb aplaudiments, mentre la gent congregada cantava el *Virelai*.

Quarta: el P. Alexandre repetia sovint: "A mi les dificultats m'han fet monjo." En una societat flonja i sense forma, el P. Alexandre ens recordava que la lluita i no el sofà (com ens ha dit també el papa Francesc), és el que ens fa avançar en el camí de la fe. Per això sant Benet demana als monjos que "si mai seguint el dictat d'una justa raó"

cal "quelcom una mica més rigorós, per a esmena dels vicis o per a conservació de la caritat", el monjo no abandoni "esfereït de terror, el camí de la salvació, que al començament ha de ser forçosament estret" (*Pròleg* 47-48).

I és que el monjo ha de participar "dels sofriments del Crist amb la paciència", a fi que mereixi "de compartir també el seu regne" (*Pròleg* 50). Com el P. Alexandre, que ja ha arribat a la visió de Déu, del qual ell en va fer experiència a través de la litúrgia i de l'estudi dels Pares de l'Església.

En una societat flonja i sense forma, el P. Alexandre ens recordava que la lluita i no el sofà és el que ens fa avançar en el camí de la fe

Aquest 1 d'octubre facinc anys de la mort del P. Alexandre Olivar, l'últim monjo de Montserrat d'abans de la guerra de 1936-1939, ja que començà el noviciat el 29 de juliol de 1934.

Quatre anècdotes ens permeten apropar-nos al P. Alexandre.

Primera: ell ens contava que un professor luterà li explicà la importància dels monjos en la societat, ja que els deixebles de sant Benet van construir Europa. Aquest fet va impressionar el jove de tretze anys, Lluís Olivar, i això va ser decisiu en la seva vocació monàstica.

**CARD. JOAN JOSEP
OMELLA OMELLA**
Arquebisbe de Barcelona

Cors ardents, peus en camí

Aquest diumenge se celebra la 97ena Jornada Mundial de les Missions. En aquest dia, tota l'Església resa per la tasca evangelitzadora missionera i ens anima a col·laborar amb els missioners amb una col·lecta específica.

Tots els cristians som cridats a participar activament en la missió. Jesús va donar als deixebles la tasca d'anar al món sencer i proclamar l'Evangel·li. Tots hi podem participar amb la pregària, amb el nostre temps i amb els nostres recursos. Els diners que es recaptin es dediquen a sostenir la presència de l'Església a més de 1.100 territoris de missió escampats arreu del planeta. Precisament, Espanya és el segon país que més col·labora econòmicament en les missions. A més, és un dels països amb més missioners arreu del món, uns 10.000, entre els quals hi ha preveres, religiosos i moltes famílies en missió.

Avui, que tot el món és terra de missió, també tots els que hem rebut els sacraments de la iniciació cristiana —Baptisme, Confirmació i Eucaristia— som cridats per Jesús a ser els seus deixebles i a ser els seus missioners al món, cadascú segons la seva vocació i segons les circumstàncies particulars de la seva vida. Tots els cristians ens hem de sentir responsables de la missió amb el nostre testimoni, amb la nostra pregària i amb la nostra aportació.

Enguany el missatge del papa Francesc proposa un lema molt oportú per parlar del Diumenge Mundial de les Missions (Domund): “Cors ardents, peus en camí” (cf. Lc 24,13-35).

La història de l'Església està teixida per cors ardents que, com els deixebles d'Emmaús, es troben amb Jesús viu i ressuscitat, i es posen immediatament en camí per anunciar-lo als que encara no el coneixen. De fet, com ens diu el Sant Pare: “Jesús és la Paraula vivent, l'única que ens pot encendre, il·luminar i transformar el cor” (n. 1).

¿Com podem col·laborar amb la campanya del Domund? Més enllà de la col·laboració material i econòmica, hi ha altres maneres d'unir-se a la missió universal de l'Església. Santa Teresa de l'Infant Jesús, patrona de les missions, va demostrar que no calia sortir d'un convent per ser una gran missionera. La cooperació espiritual es concreta en la pregària i l'ofertament dels patiments de cada dia per l'evangelització del món.

Benvolguts germans i germanes, com els deixebles d'Emmaús que van ser empesos per la Paraula de Jesús, posem-nos en camí de missió i evangelització. També us agraeixo la vostra ajuda econòmica en la col·lecta que avui es fa als temples o bé a través de la web*. Els vostres donatius permetran impulsar les obres missioneres que tenen lloc a les Esglésies més joves. Preguem pels fruits d'aquesta Jornada i per tots els missioners.

Fes el teu donatiu per ajudar les Obres Missionals Pontifícies:

MONTSERRAT, BRESSOL DE CATALUNYA, PEREGRINA A L'ESGLÉSIA MARE

El pelegrinatge organitzat amb motiu dels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat ha tingut un triple lema: pietat popular, amistat social i confraternitat universal

El Sant Pare saluda els pelegrins durant l'audiència al Palau Apostòlic.

CARME MUNTÉ MARGALEF

Roma

Durant tres dies (des de la tarda del 6 d'octubre fins al matí del dia 9) era fàcil veure pels carrers de Roma un grup nombrós de pelegrins abillats amb un fulard grana que se sumava al tràfec habitual d'una ciutat, epicentre de la catolicitat, que durant aquest mes d'octubre acull la XVI Assemblea General Ordinària del Sínode dels Bisbes. Els del fulard grana eren les 800 persones de Catalunya i d'altres indrets que van acompanyar la Mare de Déu en el pelegrinatge organitzat amb motiu dels 800 anys de la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat.

Persones de diferent procedència i motivació, com aquell qui diu una per any de la Confraria, però totes unides al voltant de la devoció a la Moreneta, la primera advocació mariana d'àmbit universal. Acompanyant el pelegrinatge hi havia els bisbes de les diòcesis amb seu a Catalunya i la gran família de Montserrat: monjos, Escolania i treballadors del monestir. Una de les voluntàries del pelegrinatge era la Judit Isabel Pérez, directora de Logística de Montserrat: "Porto 22 anys treballant a Montserrat i tenia moltes ganes de participar en aquest pelegrinatge com a voluntària acompanyant i ajudant els pelegrins. Els fa molta il·lusió saber que compten amb gent de Montserrat. Aquestes experiències, a més, creen llaços d'amistat i de caliu molt intensos."

La majoria dels pelegrins eren catalans. Hi havia gent de la Confraria de la Mare de Déu de Lleida, d'altres de provinents de Centelles, de Sant Sadurní d'Anoia, de Viladecans, de Barcelona i de tants indrets de casa nostra. El P. Joan Maria Mayol, rector del santuari de Montserrat i organitzador del pelegrinatge, destacava la presència de confreres de Sevilla, de Sao Paulo (Brasil) i de Suïssa. La Confraria de la Mare de Déu de Montserrat es va fundar fa 800 anys amb l'objectiu d'estendre i facilitar la devoció a la Mare de Déu de Montserrat. El 2015 se li va donar un nou impuls amb la renovació de les constitucions.

Els set confreres que participaven al pelegrinatge en representació dels 1.500 membres de la Germandat de Montserrat de Sevilla ens en van explicar l'origen. "Catalans que van participar en la reconquesta de Sevilla i que s'hi van establir van voler fundar la seva pròpia germandat", ens comentava el Carlos López Bravo. "Les primeres

regles de la germandat són del 1601, però hi ha indicis que apunten al segle XV. El 1611 es va adherir a la Confraria de la Mare de Déu de Montserrat.”

La vocació universal de la devoció a la Moreneta també es reflecteix en el testimoni d'una família d'origen colombià que fa anys que viu a Catalunya. El seu fill forma part de l'Escolania de Montserrat, si bé la seva devoció per la Moreneta ve de més lluny, ja que a Bogotà hi ha el turó i santuari de Monserrate. “Montserrat és per a nosaltres un lloc de trobada amb Déu, però també amb les persones que hi hem conegut. Persones meravelloses que es preocupen del desenvolupament dels infants de l'Escolania perquè rebin una educació basada en valors”, ens comentaven la Juliana Díaz i el Freddy Sandoval. “Des que el nostre fill forma part de l'Escolania ha crescut molt en tots els aspectes, no únicament en la formació educativa, sinó també com a persona.”

En el pelegrinatge també hi vam trobar una bona colla de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes de Barcelona, Sant Feliu de Llobregat i Terrassa. Eren una vintena de participants que, tal com ens va explicar l'hospitalària Núria Reventós, tenen una gran devoció per la Mare de Déu de Montserrat. De fet, un cop l'any, el segon cap de setmana de maig, totes les hospitalitats de Lourdes de Catalunya es troben a Montserrat. “És una

gran joia haver pogut acompanyar la Mare de Déu en aquest pelegrinatge a Roma. Tot és molt emocionant. A la plaça de Santa Maria in Trastevere vam fer un rosari processional amb torxes com fem a Lourdes”, ens comentava la Núria.

Però sens dubte que els pelegrins més coneguts i estimats per tothom van ser els germans Oriol i Toni Miquel Bellmunt. L'Oriol, tot i la seva discapacitat, és un assidu dels pelegrinatges a Lourdes. Per al Toni, en canvi, era la primera vegada i ho va fer per acompanyar-hi el seu germà: “Fa tres anys que va morir la mare i com un homenatge a ella li vaig regalar aquest pelegrinatge a l'Oriol, pel seu aniversari.”

PIETAT POPULAR

El P. Mayol sempre ha parlat d'un triple lema: pietat popular, amistat social i confraternitat universal. Començant pel primer, cal dir que un dels objectius del pelegrinatge era agrair al papa Francesc el seu magisteri i l'empenta que ha donat a la pietat popular i als santuaris en l'evangelització de la societat per part dels laics cristians.

Molts actes del pelegrinatge van transmetre la força evangelitzadora de la pietat popular, com el rosari processional de torxes a la plaça de Santa Maria in Trastevere, presidit per l'arquebisbe de Tarragona i

Els bisbes de Catalunya, l'abat Manel Gasch, el pare Joan M. Mayol i Mn. Valentí Miserachs, amb la Rosa d'Or.

Concert de l'Escolania de Montserrat a la basílica de Sant Pau Extramurs.

president dels bisbes catalans, Joan Planellas. Altres activitats de pietat popular van ser l'ofrena i la visita espiritual de Torras i Bages a l'església de la Mare de Déu de Montserrat de Roma.

Però el màxim reconeixement a la pietat popular montserratina va venir del papa Francesc, en l'audiència del dissabte 7 al Pati de Sant Damas del Palau Apostòlic. El Papa va saludar en català amb un "bon dia a tots" i va manifestar: "Pensem, en aquests 800 anys de presència a Montserrat, quants fidels visiten el santuari, desgranen els grans del rosari, demanen amb humilitat i senzillesa a la Moreneta la intercessió, pels seus éssers estimats! I quantes manifestacions d'afecte filial, de súpriques i accions de gràcies! Quan el Poble de Déu visita la seva Mare, s'expressa, s'expressa d'una manera com no fa en altres tipus de pregària. Davant de la Mare es desperten els sentiments més nobles de la persona. I quan Maria escolta les nostres pregàries, fa el gest marià d'assenyalar Jesús: 'Feu el que Ell us digui.'"

I va afegir que "la força evangelitzadora de la pietat popular crea condicions favorables perquè els llaços d'amistat i fraternitat entre els pobles creixin i s'enforteixin".

Durant l'audiència el papa Francesc va beneir la imatge de la Mare de Déu de Montserrat de la catedral de Girona. Havia estat entronitzada el 8 de desembre del 2022 però justament s'havia volgut esperar a ser beneïda pel Sant Pare. Un altre regal del Papa va ser la condecoració de la Rosa d'Or, la màxima distinció concedida a una advocació mariana.

AMISTAT SOCIAL

El primer dia del pelegrinatge, durant la roda de premsa que va tenir lloc a l'Associació de Premsa Estrangera, el P. Mayol va dir que la sardana expressa molt bé l'Evangeli: "La cultura catalana, d'arrels cristianes, té en la dansa nacional de la sardana una bella imatge simbòlica del missatge de pau, de festa i de fraternitat que conté l'evangeli. La sardana és una dansa en què tothom

es dona les mans, es balla fent una rotllana tan gran com gent hi vulgui participar."

La sardana, de la mà de l'Obra del Ballet Popular, va ser gran protagonista del pelegrinatge amb les ballades que es van fer a la plaça de Santa Maria in Trastevere i de l'Espai Schuster, davant de Sant Pau Extramurs. Sardanes que van captar l'atenció dels curiosos i dels turistes i que van ser interpretades per la Cobla Ciutat de Granollers.

Un emocionat Valentí Miserachs, degà dels catalans a Roma i president emèrit del Pontifici Institut de Música Sacra, va tenir l'honor de lliurar al papa Francesc la partitura de la seva *Sardana per la Pau*. Al mateix moment que la lliurava, al Palau Apostòlic, el so de la cobla i el punteig dels Dansaires del Penedès en feien l'execució. Tal com ens va explicar Miserachs, capellà de Vic, "en la *Sardana per la Pau* es vinculen els temes romans, sobretot l'antífona *Tu es Petrus*, i el *Virolai*, amb una aportació lliure invenció meva que expressa molt bé aquest sentit

Estrena de la “Sardana per la Pau” a l’Espai Schuster, davant de Sant Pau Extramurs.

Xavier Pete

de la pau i de la música i del sentit tradicional nostre de Catalunya”.

L’amistat social va ser molt present durant tot el pelegrinatge. Va ser-ho entre els pelegrins, així com en l’acollida rebuda a Roma i en els amics que s’hi van anar fent presents. Hi havia els bisbes de la Conferència Episcopal Tarraconense i catalans que exerceixen la tasca pastoral a Roma com Agustí Borrell, vicari general de l’Orde del Carmel descalç; Armand Puig, president de l’Agència de la Santa Seu per a la Valoració i la Promoció de la Qualitat de les Universitats i Facultats Eclesiàstiques; Jordi-Agustí Piqué, monjo de Montserrat i degà-president del Pontifici Institut de Litúrgia de Roma; o Natàlia Aldana, monja benedictina de Sant Benet de Montserrat que ha viscut a Roma cinc anys per fer la llicència i el doctorat en litúrgia a Sant Anselm, i en defensa la tesi el proper 6 de novembre. Torna a Montserrat, però el segon semestre serà a Roma com a docent per fer classes de Litúrgia a Sant Anselm.

Això pel que fa als catalans a Roma, però és que el pelegrinatge també va comptar amb la presència d’altres amics, com Vincenzo Paglia, que va participar en la pregària compartida

amb la Comunitat de Sant’Egidio a Santa Maria in Trastevere. Encara que va ser presidida per l’arquebisbe Planellas, l’encarregat de fer el sermó va ser l’arquebisbe italià i president de la Pontifícia Acadèmia per a la Vida: “La dona vestida de sol —Santa Maria de Montserrat i Santa Maria in Trastevere— ens convida a fer-nos propers dels pobres, dels febles, dels petits, de la gent gran.”

Un altre bon amic que va visitar els pelegrins va ser el cardenal Cristóbal López, arquebisbe de Rabat. Ens el vam trobar a l’Espai Schuster durant la ballada de la *Sardana per la Pau*. En declaracions a *Catalunya Cristiana*, el cardenal ens va dir que, encara que nascut a Andalusia, se sent català. “Catalunya és la meva pàtria petita, i he volgut assistir a aquest acte com a expressió de solidaritat i d’agraïment també a tot el que Catalunya ha donat a la meva família, que hi va arribar sense res.” El cardenal salesià va viure a Badalona fins als 12 anys i després a Girona i Barcelona fins als 32.

Reflexionant sobre la necessària pau en un món tan convuls i ple de conflictes, López va destacar que la *Sardana per la Pau* de Miserachs és molt oportuna: “Com a cristians hem de treballar per la pau també a

través de l’art, de la música i de totes les expressions culturals. Aquesta sardana ha sonat aquí en un moment en què a la terra de Jesús, Palestina i Israel, s’han agreujat els combats, amb molts morts. Per tant, que la *Sardana per la Pau* sigui no únicament una música sinó pregària a favor de la pau en aquest indret i arreu del món.”

Qui també es va voler fer present a Sant Pau Extramurs, en aquest cas durant el concert de l’Escolania, va ser Nathalie Becquart, religiosa xaveriana i sotssecretària general del Sínode dels Bisbes. Quan va visitar Catalunya convidada pel fòrum Tribuna Joan Carrera el 22 de març del 2023 va tenir l’oportunitat d’anar a Montserrat.

CONFRATERNITAT UNIVERSAL

“La Mare de Déu de Montserrat, amb el món a les mans, ens convida a viure la fraternitat universal, sense fronteres, sense exclusions, dissipant les ombres d’un entorn tancat”, va dir el Sant Pare durant l’audiència en referir-se al tercer element de pelegrinatge, la confraternitat universal.

I el cardenal Joan Josep Omella, durant l’homilia de l’Eucaristia que va presidir diumenge 8 a l’altar de la Catedral de Sant Pere del Vaticà, es va sumar a les paraules de l’Àngel del Papa contra la guerra i la violència a tants llocs però ara especialment a Israel i Palestina.

“Fem de la nostra vida una pregària de pau”, va dir l’arquebisbe de Barcelona, que va remarcar que el pelegrinatge a Roma s’esdevé “en una època molt convulsa”, amb tants conflictes a Terra Santa, Ucraïna, Etiòpia o l’Alt Karabakh.

L’Eucaristia va ser precedida d’una processó d’entrada des de la plaça de Sant Pere fins a l’altar de la Catedral de Sant Pere portant la imatge de la Mare de Déu de Montserrat. “La millor rosa d’or és la fe que portem a les nostres diòcesis, parròquies i comunitats. Tornem als nostres llocs i manifestem la joia de la fe.”

En un altre moment de l’homilia, que va improvisar (la que portava preparada la va donar en mà al pare abat de Montserrat en acabar la missa), l’arquebisbe de Barcelona va remarcar que “la identitat creix

quan acceptem i estem oberts a la diversitat i la respectem. La uniformitat no és de Déu”.

La missa va ser concelebrada pels bisbes catalans, els monjos de Montserrat i molts preveres de les diòcesis catalanes. L'Escolania va acompanyar la missa amb els seus cants, dirigida per Llorenç Castelló i amb Vicenç Prunés a l'orgue.

Al final del pelegrinatge, els 39 escolans que havien viatjat a Roma —ho van fer acompanyats pels pares, els formadors, el prefecte Efreem de Montellà i el sotsprefecte Frederic Fosalba— estaven molt contents de l'experiència, sobretot perquè el papa Francesc els havia saludat un a un durant l'audiència i per les felicitacions rebudes pel concert ofert a Sant Pau Extramurs.

Tant el concert com l'exposició *Virgo Serena* a l'atri de la basílica van comptar amb el suport del Govern de Catalunya a través de la Direcció General d'Afers Religiosos i de la delegació del Govern a Itàlia. Carles Armengol, director general d'Afers Religiosos, i Luca Bellizzi, delegat del Govern català a Itàlia, van ser presents als principals actes del pelegrinatge. De la seva banda, la consellera de Presidència, Laura Vilagrà, va assistir dissabte a la tarda a Sant Pau Extramurs. En atendre els mitjans de comunicació, Vilagrà va dir que “Montserrat no és només una muntanya, sinó una expressió viva de la nostra història i cultura mil·lenària”. I va reconèixer que “per a molts catalans la Mare de Déu de Montserrat és un refugi, una esperança, la llum quan se senten abatuts”.

Durant tres dies Roma va esdevenir un aparador que ha permès mostrar al món la vitalitat religiosa i cultural de Catalunya, així com transmetre un missatge de pau i de fraternitat a través de la pietat i la cultura popular. Missatge que ressona amb força en la pregària que va escriure el P. Mayol per a la presentació en societat de la *Sardana per la Pau*, i que acaba així: “La pau és com la sardana, una anella a l'infinit dansant. Donem-nos les mans que ens agermanen, escoltem la tenora que anuncia amb alegria els dies nous que han de venir, i unim-nos als passos que s'enlairen amb joia cridant a tothom al compromís per la pau.”

MANEL GASCH, PARE ABAT DE MONTSERRAT

“La Rosa d'Or és una prova d'amor i de comunió del Sant Pare envers Montserrat”

Com definiria l'experiència del pelegrinatge a Roma?

A Roma hem viscut una experiència de fraternitat. La Confraria és una fraternitat de fidels, de cristians i de devots de la Mare de Déu de Montserrat. Les activitats, evidentment, són molt importants, però són com les etapes del fil que ho condueix tot: una experiència de fraternitat basada en els eixos de la Confraria, sobretot el de la pietat popular, amb una atenció especial a la pau i a les necessitats dels pobres.

De la mà de Montserrat s'ha donat a conèixer més la cultura i la fe del poble català?

Roma és un aparador al món cristià i catòlic. S'han viscut molts moments importants a molts nivells, com a la plaça de Santa Maria in Trastevere, on durant dues hores va passar molta gent, turistes i visitants, que van poder veure com ballàvem una sardana i resàvem el rosari en català. A un nivell més eclesial, hem d'agrair al Sant Pare que hagi tingut present Montserrat i que ens hagi adreçat unes paraules durant l'audiència de dissabte al matí. Ha estat, doncs, una projecció natural de Montserrat al món, de la cultura i la fe en la Mare de Déu i de la nostra realitat.

Ha estat un preparatiu de cara al mil·lenari del 2025?

Així com Roma és un aparador mundial, Montserrat, a una escala molt més petita, també ho és, perquè també és el món que ve a Montserrat. Més d'un milió de persones que ens visiten l'any són de fora de l'Estat espanyol. Per tant, ens hem de concentrar en els esforços per explicar sobretot Montserrat des de Montserrat. És veritat que deslocalitzarem algunes activitats i prepararem coses potser a Barcelona i en algun altre lloc d'Europa, però intentarem no fer-ne d'excessives.

La pregunta que sempre li formulen els mitjans: ha convidat el Sant Pare per al mil·lenari?

D'il·lusió ens en faria molta, però Francesc, en els deu anys que fa que és Papa, ha deixat clares quines són les preferències pel que fa als viatges. A més, com a jesuïta, Montserrat té un pes molt important i bonic en la vida de sant Ignasi però depèn d'ell. A mi em sap una mica de greu posar-lo cada cop en el compromís de si vindrà o no vindrà, farà la visita o no la farà. No l'hi vaig dir durant l'audiència, però ja sap que hi està sempre convidat.

El que sí que van poder fer va ser agrair-li la condecoració de la Rosa d'Or. Quina és la importància d'aquest reconeixement?

És la condecoració més alta que dona el Sant Pare. Es va crear l'any mil. D'una banda, la dona a caps d'estat, reis i, a partir del segle XIX, es comença a donar també a advocacions de la Mare de Déu. Hi ha una llista important de santuaris del món que la tenen. A l'Estat espanyol la té la Mare de Déu de la Cabeça, i ara també Montserrat. Ens fa molta il·lusió perquè no deixa de ser una distinció, una prova d'amor i de comunió del Sant Pare envers el santuari de Montserrat. Esperem poder-la posar en un lloc visible, a prop de la Mare de Déu, de manera que tots els pelegrins siguin conscients del vincle de comunió del nostre santuari amb el Sant Pare.

Mentre sonava la *Sardana per la Pau* de Mons. Valentí Miserachs, ens arribaven notícies dramàtiques de Terra Santa.

Desgraciadament, la realitat humana desferma de vegades les forces del mal i de l'odi. La situació a Israel i Palestina fa patir molt. Són conflictes enquistats des de fa molts anys que sembla impossible de poder resoldre. El que sabem és que com més guerra, més morts i violència, i menys possibilitats d'arribar a una solució de pau. El Sant Pare és una de les veus que parla de manera més contundent contra la guerra i a favor de la pau i la mediació. Estic segur que està fent esforços per trobar solucions. A nosaltres ens toca pregar per la pau.

Membres de l'Hospitalitat de la Mare de Déu de Lourdes a Santa Maria in Trastevere (Oriol Miquel és el primer per l'esquerra).

Germans confreres de Sevilla (Carlos Bravo és el segon per l'esquerra) amb Jesús Alcantarilla, director de seguretat de Montserrat i amb orígens sevillans (al centre).

Fredy Sandoval i Juliana Díaz.

Grup de pelegrins amb la guia, la Sidney (ajupida la primera per l'esquerra), i la voluntària Judit I. Pérez (a la dreta amb armilla blava).

**LLUÍS
FOIX**
Periodista

La ferida emocional dels atacs a hebreus en territori israelià ha desenterrat els records més foscos i tràgics

El polvorí enverinat de Gaza

L'escalada d'atrocitats comeses per l'organització terrorista de Hamas, poble a poble, casa per casa, en territori israelià en les primeres hores del dissabte 7 d'octubre, ha esgarriat els jueus i qualsevol persona amb un mínim de sensibilitat envers el patiment dels altres. Els israelians tenien la certesa que la seguretat estava garantida per la superioritat tecnològica i militar del país més avançat del món en qüestions de defensa nacional.

En els quinze dies de setembre que he transitat per moltes parts d'Israel he trobat, com sempre, una tensió continguda. Vigilància controlada als carrers amb parelles de soldats, homes i dones, patrullant pels punts neuràlgics de les ciutats i pobles. La seguretat té un preu que els israelians estan disposats a pagar.

Però no estava en el guió polític, militar o cívic l'estampida de terroristes de Hamas en territori jueu que té com a principal objectiu la desaparició dels jueus i l'estat fundat el 1948. La ferida emocional dels atacs a hebreus en territori israelià ha desenterrat els records més foscos i tràgics del que l'historiador Shlomo Ben Ami anomena les "memòries holocàustiques".

Al tancament d'aquesta edició, la resposta del govern de Benjamin Netanyahu ha estat una declaració política i militar dient que Israel viu en un estat de guerra. A continuació, s'ha cridat a files mig milió de reservistes i s'ha desplegat tot el potencial militar fins a recuperar el control territorial de tot l'Estat d'Israel. Políticament, s'ha format un govern d'emergència nacional amb la incorporació de Benny Gantz, cap

de l'oposició, per combatre els que des de Gaza o des del Líban intentaràn continuar la guerra contra Israel. Una ocupació territorial de Gaza seria un error estratègic.

La tendència a la unitat en temps de crisi com l'actual és inevitable i pot fer canviar el discurs i el llenguatge d'un govern que haurà de lluitar contra els seus enemics però sense caure en la venjança i descartant les regles de la guerra que estan establertes pels acords del Conveni de Ginebra de 1949, que preveu la protecció deguda a les persones civils en temps de guerra.

La simpatia compartida per tants milions de persones envers els jueus que han patit l'assalt monstruós dels terroristes de Hamas pot esvaïr-se si la reacció israeliana és desproporcionada privant 2,2 milions de palestins que viuen a la franja de Gaza d'aliments, aigua, electricitat i gas. No deixar-los sortir ni protegir-los dels bombardejos que en els primers cinc dies de guerra han caigut sobre una població que és presonera de Hamas i de les fronteres tancades per Israel i per Egipte. Com a mínim, s'ha de facilitar un corredor humanitari perquè puguin sortir de l'infern de Gaza aquells que són ostatges de Hamas, israelians o no, i els palestins que no comparteixen les accions terroristes de Hamas.

La terra que és el centre neuràlgic, el bressol territorial, de les tres religions monoteïstes —el judaisme, el cristianisme i l'islam— ha de trobar una sortida no violenta al drama que dura des de fa moltes generacions.

V

VIDA ECLESIAL

Aquesta setmana es consoliden els treballs del **Sínode**, ens fem ressò de la crida de les **Esglésies de Jerusalem** per posar fi a la **violència a Israel** i parlem del **Domund**

Ester Palma, missionera a Corea del Sud.

 ROMA

EL SÍNODE ES CONSOLIDA AMB RESPONSABILITATS MÉS CLARES I PUNTS DE TROBADA SÒLIDS

La XVI Assemblea General Ordinària es dota d'una comissió per redactar la síntesi i d'una altra per evitar filtracions

RODRIGO MORENO QUICIOS
CORRESPONSAL A ROMA

Després de més de dues setmanes en marxa, el Sínode sobre la sinodalitat consolida alguns processos més. Des del 9 d'octubre compta amb una Comissió per a la Relació de Síntesi. És un òrgan vital, perquè dels seus membres dependrà recollir i presentar el 29 d'octubre, quan acabi la XVI Assemblea General Ordinària, les conclusions del que s'hagi parlat durant aquestes quatre setmanes. Es redactaran per consens i es tornaran a les Esglésies locals perquè continuïn meditant-les un any més fins a l'octubre del 2024, quan finalment s'elaborarà un document que posi la cirereta d'aquest procés de diàleg i escolta al si de l'Església.

Cal destacar, com ha demanat

Francesc tants cops, que no cal tèmper res. Tot i que el document final no veurà la llum fins que gaudeixi d'un consens absolut i s'està preguntant molt perquè vingui realment il·luminat per l'Esperit Sant, serà merament consultiu i no vinculant. El Papa tindrà la darrera paraula i el que allà estigui escrit no serà condició suficient per implementar canvis amb poc fonament teològic, que a més tampoc no comptin amb arrelament entre els membres del Sínode.

També s'ha creat una Comissió per a la Informació que regularà els detalls que es transmetin des de l'interior de l'assemblea. És una de les eines que se li ha ocorregut al Papa per blindar-se davant les pressions externes, el qual ha arribat a demanar a participants i periodistes "cert dejuni de la paraula pública" no per obscurantisme, sinó per garantir un discerniment realment lliure. Francesc denuncia que la premsa no ha permès que els Sínodes anteriors es desenvolupessin com caldria i està disposat a esmenar-ho.

Al Papa no li falten exemples. "Al Sínode sobre la Família hi havia l'opinió pública que venia de la mundanitat i preguntava sobre donar la comunió als divorciats", ha recordat. Així mateix, "al Sínode de l'Amazònia l'opinió pública pressionava per ordenar els *viriprobat*", homes casats amb autoritat en les seves comunitats per fer les funcions dels sacerdots davant la manca de vocacions al territori. "Ara, algunes hipòtesis sobre aquest Sínode. 'Què hi faran? Potser el sacerdoci femení?'. Són les coses que es diuen fora", ha diagnosticat.

QUÈ ESPERAR DEL MÒDUL B

Després d'acabar el Mòdul A de l'*Instrumentum laboris*, és a dir, la primera part del document de treball del Sínode, els seus participants ja bussegen pel Mòdul B. A diferència del primer, mínimament autoreferencial i centrat a aclarir què és la sinodalitat perquè tots els participants parlessin en una mateixa clau i s'estalviessin confusions, aquest aprofundeix en la "Comunió, Missió i Participació", tres

Taula de treball del Papa a l'aula Pau VI.

elements que es desgranen en els cercles menors (les reunions de taules per idiomes) i les congregacions generals (les posades en comú amb relators del que es discerneix als cercles).

Fins ara, amb el tancament del Mòdul A, el tema més tractat al Sínode ha estat la formació als seminaris. Nombroses veus han estudiat com proporcionar als sacerdots joves certa experiència comunitària un cop són destinats a diòcesis llunyanes i s'enfronten a la soledat no volguda, un dels grans obstacles que sortegen. Amb l'objectiu de preparar-los davant d'aquests escenaris, han guanyat pes algunes propostes, com les que demanen que comptin amb professors durant la seva educació que els aportin una mirada femenina com la que trobaran a les seves parròquies i puguin aprofundir en l'educació afectivosexual i en la construcció de relacions interpersonals des de la llibertat.

Durant la conferència de presentació del Mòdul B, la religiosa colombiana Gloria Liliana Franco,

que pertany a la Companyia de Maria Nostra Senyora, ha avançat que en aquest nou cicle "ressona la crida a escoltar el crit dels pobres". I narrant l'experiència que acabava de tenir abans d'anar a la roda de premsa, ha recordat que al seu cercle menor es va parlar sobre com obrir l'Església als pobres, els migrants i les persones excloses a les perifèries existencials: "A la nostra taula ressonava amb força el rostre dels pobres, la migració, el tràfic de persones, l'exclusió social a les perifèries."

Francesc denuncia
que la premsa
no ha permès
que els Sínodes
anteriors es
desenvolupessin
com caldria
i està disposat a
esmenar-ho

ESGLÉSIA EN SORTIDA

Paraules d'Alimbau

Faig un petit homenatge pòstum a Mn. Josep M. Alimbau i als seus textos arran de la seva mort aquest mes d'octubre.

Fa una vintena d'anys un salesià, essent jo un jove de cor inquiet i sofrent, em va regalar el llibre *Paraules per a moments difícils*, de mossèn Alimbau. I recordo perfectament l'efecte balsàmic d'aquells textos senzills, breus i profunds. Eren paraules que em curaven i encara em curen. I així mateix va ser amb la resta de llibres seus que vaig anar adquirint.

Perquè hi ha paraules que curen i d'altres que fan mal. Les paraules poden esdevenir el pitjor dels projectils per a l'ànima; perquè les paraules no són només sons que viatgen per l'aire, sinó que contenen molt de poder. De fet,

Déu crea a través de la Paraula. Déu no "fa" la creació; Déu "parla" la creació; és "*dabar*" que diuen el jueus. I, per reblar el clau, diem que Jesús és "Paraula" feta carn... Paraula.

Tal com la Paraula pot donar Vida i construir, també pot matar i destruir. I pensava que en aquest món de "bla, bla, bla excelsiu", de tanta sobreinformació i paraules buides, d'eslògans, de mentides, de xerrameca i banalitats, hi ha una forma de comunicar cristiana; una forma d'expressar que dona Vida, esperança, ens anima, encoratja, alimenta la nostra fe... Paraules que sanen, reconforten i acompanyen. Els llibres de Josep M. Alimbau en són referència.

Gràcies, mestre Alimbau, per les teves paraules.

JORDI SÀNCHEZ TORRENTS
Professor d'Antropologia i consiliari
a Blanquerna

El patriarca llatí de Jerusalem mostra el seu suport a la petita comunitat cristiana de Gaza

El cardenal Pierbattista Pizzaballa demana atenció internacional davant la greu situació de guerra

FRA BERNAT FOLCRÀ
Redacció

El cicle de violència que ha mort nombrosos palestins i israelians en els mesos passats ha explotat aquest matí, dissabte 7 d'octubre del 2023." Així es llegeix en el comunicat publicat pel patriarcat llatí de Jerusalem a la seva pàgina web. En una entrevista al Servei d'Informació Religiosa, difós per diferents mitjans italians, el patriarca llatí de Jerusalem, el cardenal Pierbattista Pizzaballa ha qualificat la situació de "molt greu" i ha demanat a la comunitat internacional que "torni a prestar atenció" al conflicte palestinoisraelià: "Som davant d'una situació molt greu que va esclatar sobtadament, sense gaires avisos previs.

És una campanya militar de tots dos bàndols, molt preocupant per les seves formes, dinàmiques i amplitud. Són novetats molt tristes... Els acords diplomàtics i econòmics no esborren un fet irrefutable: hi ha una qüestió palestinoisraeliana que ha de ser resolta i que espera una solució."

Amb aquestes paraules el cardenal Pizzaballa expressava la seva profunda preocupació per la situació a RaiNews: "Desitgem que aquest estat d'emergència no esdevingui una guerra i, si ho fa, esperem que sigui el més breu possible."

Especialment ha lamentat la presa d'ostatges israelians per part de Ha-

Pierbattista Pizzaballa, en la primera missa després de ser creat cardenal.

mas, que ha considerat “un fenomen de cap manera justificable”, que només fomenta “una agressivitat més gran de totes dues parts, especialment per part d’Israel”.

El cardenal Pizzaballa també ha mostrat la seva proximitat amb la petita comunitat cristiana a Gaza, formada per poc més de mil fidels, dels quals només uns cent són catòlics. Els ha comunicat que “no els deixaran sols” i que aquest és un moment en el qual cal estar “més units que mai”.

El patriarcat llatí de Jerusalem ha fet una crida a la comunitat internacional i als líders religiosos perquè intervinguin en el conflicte palestinoisraelià, que ha provocat una onada de violència i mort a la regió. El patriarcat ha demanat que es respecti l’estatu quo dels Llocs Sants, especialment a Jerusalem, i que es busqui una solució justa i duradora per a la pau i la reconciliació entre els pobles. El patriarcat ha expressat la seva preocupació per les víctimes i les tragèdies que pateixen tant els palestins com les famílies israelianes, i ha demanat a Déu que inspire els líders mundials perquè actuïn amb saviesa i compassió.

El patriarca llatí de Jerusalem ha reconegut que la situació entre Israel i Palestina “és un volcà que pot esclatar en qualsevol moment”. Així mateix, ha manifestat la seva preocupació per la desconfiança generalitzada cap a les institucions al país, la qual cosa genera divisions en la societat i pot desencadenar violència i agressivitat.

La Custòdia de Terra Santa, de la seva banda, ha emès una nota en la qual demana als seus membres que limitin els moviments i segueixin les indicacions de les autoritats locals. El custodi, el pare Francesco Patton, ha

instat tots els franciscans a la prudència i la pregària.

CRIDA CONJUNTA

D’altra banda, els patriarques i responsables de les Esglésies de Jerusalem s’han unit en una crida per la pau i la justícia enmig de la violència actual: “Hem apel·lat una vegada i una altra a la importància de respectar l’estatu quo històric i legal dels santuaris sagrats. En aquests temps difícils, ens unim per alçar les nostres veus en unitat, fent-nos ressò del missatge diví de pau i amor per a tota la humanitat.”

Com a custodis de la fe cristiana, els patriarques i responsables de les Esglésies de Jerusalem se solidaritzen amb els pobles de la regió, “que suporten les conseqüències devastadores dels enfrontaments continus”, i advoquen pel cessament de “totes les activitats violentes i militars que perjudiquen tant els civils palestins com els israelians”.

En la seva crida condemnen de manera inequívoca tot acte adreçat contra els civils palestins i israelians, independentment de la seva nacionalitat, ètnia o credo.

“Implorem als líders polítics i a les autoritats que estableixin un diàleg sincer, cercant solucions duradores que promoguin la justícia, la pau i la reconciliació per al poble d’aquesta terra, que ha suportat les càrregues del conflicte durant massa temps”, afegeixen.

En qualitat de líders espirituals, exhorten la comunitat internacional a redoblar els esforços per fer de mitjancers per una pau “basada en la igualtat de drets per a tothom i en la legitimitat internacional”.

PIERBATTISTA

PIZZABALLA

“Els acords

diplomàtics i

econòmics no esborren

un fet irrefutable:

hi ha una qüestió

israelianopalestina

que necessita ser

resolta i que espera

una solució”

DOLOR DEL PAPA FRANCESC

La guerra és una derrota! Preguem per la pau a Israel i Palestina.” Després de la pregària mariana del 8 d’octubre, el papa Francesc expressava el seu dolor amb el qual segueix el que passa a Israel, on, diu, “la violència ha esclatat encara més feroçment”.

Francesc manifestava la seva proximitat a les famílies de les víctimes, la seva pregària per elles i per tots els que viuen hores de terror i angoixa: “Que els atacs i les armes s’aturi, si us plau!, i ens adonem que el terrorisme i la guerra no condueixen a cap solució, sinó només a la mort i al patiment de tants innocents.”

El 22 d'octubre l'Església celebra el dia del Domund

CORS EN ACCIÓ

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
BARCELONA

JOSÉ M. CALDERÓN
“El missioner té el cor abrusat perquè ha descobert que Déu val la pena, que només Ell basta, i ha decidit viure la vida amb Ell i per a Ell”

No es tracta d'aventurers, ni d'expatriats, ni d'altruistes romàntics. (...) No són simples activistes socials, transformadors de les realitats públiques. Són homes, dones de Déu, són enamorats de Crist, que s'han posat a disposició de qui els ha canviat el cor.” Així s'expressa el director d'Obres Missionals Pontifícies (OMP) a Espanya, José M. Calderón, amb motiu del dia del Domund, que se celebra aquest diumenge 22 d'octubre.

Calderón es fa ressò del missatge del Papa per a aquesta jornada, titulat *Cors ardents, peus en camí*, que ens mostra que el missioner “té el cor abrusat, perquè es refia de Déu, que el cuida i atén, que diposita en la seva voluntat desitjos grans d'entrega i de servei. (...) El missioner té el cor abrusat perquè ha descobert que Déu val la pena, que només Ell basta, i ha decidit viure la vida amb Ell i per a Ell”.

Per això, indica el director d'OMP Espanya, “aquest encontre amb Crist fa sortir d'un mateix i posar els mitjans per portar, a tot aquell que encara no el coneix, l'amor, la misericòrdia, la bellesa de Déu”.

En el seu missatge del Domund, Francesc es remet al passatge dels deixebles d'Emmaús, els quals, derrotats després del fracàs aparent del seu Mestre, experimenten una transformació quan Jesús els surt al pas. El Papa destaca que “en la missió, la Paraula de Déu il·lumina i transforma el cor”.

Avui, com en aquell moment, “el Senyor ressuscitat és proper als seus

deixebles missioners i camina al seu costat, especialment quan se senten perduts, desanimats, acovardits, davant del misteri de la iniquitat que els envolta i els vol sufocar”. Francesc recorda que el Senyor és més gran que els nostres problemes, “sobretot quan els trobem en l'anunciar l'Evangelí al món, perquè aquesta missió, després de tot, és seva”.

CONÈIXER L'ESCRITURA

El papa Francesc insisteix en la necessitat de conèixer l'Escriptura per a la vida del cristià, i més encara per a l'anunci de l'Evangelí. En cas contrari, es pregunta, “què transmetem als altres, sinó les nostres idees i projectes? I un cor fred, podrà mai abusar el dels altres?”.

“Deixem-nos acompanyar sempre pel Senyor ressuscitat que ens obre el sentit de les Escriptures”, demana, “deixem que Ell ens abusi el cor, ens il·lumini i ens transformi”.

Resseguint el relat d'Emmaús, el Pontífex destaca que l'element decisiu que obre els ulls als deixebles són les accions fetes per Jesús: prendre el pa, beneir-lo, partir-lo i donar-los-el.

Crist és ara “el Pa partit, compartit amb els deixebles i consumit per ell”. Ara, subratlla el Papa, aquest aliment els impulsa “a reprendre el camí sense demora, per comunicar a tothom l'experiència única de la trobada amb el Ressuscitat. (...) Cada deixeble missioner està cridat a ser aquell que parteix el pa i aquell que és pa partit per al món”.

CORS ARDENTS

PEUS EN CAMÍ

#DOMUND
22 OCTUBRE 2023

omp Domund
Obres Missionals Pontifícies

Col·labora en domund.es

TERRA DE MISSIÓ

Espanya és el segon país que dona més diners a les missions. L'any passat va enviar 14.201.124,04 euros que van ajudar a finançar 538 projectes a 32 països.

El 41,3% van ser projectes ordinaris (sosteniment general de les missions), el 36,4%, de catequesi (formació de catequistes en territoris de missió) i el 22,3%, extraordinaris (construccions, vehicles, equipament...).

Francesc indica que el simple gest de partir el pa material amb els famolencs en nom de Crist ja és un acte cristià missioner. Amb més raó, "partir el Pa eucarístic és l'acció missionera per excel·lència, perquè l'Eucaristia és font i cim de la vida i la missió de l'Església".

Un altre aspecte que destaca el Papa és la unió amb Crist, per poder donar fruit. Una unió que es fa a través de la pregària diària, especialment de l'adoració, per arribar a ser "un místic en acció".

Segons Francesc, "no és possible trobar veritablement Jesús ressuscitat sense sentir-se impulsats pel desig de comunicar-lo a tothom". Especialment en aquests moments, en un món

ferit per injustícies, divisions i guerres, que "necessita la Bona Notícia de la pau i de la salvació en Crist".

L'amor de Crist és el que "fa sempre jove l'Església en sortida, amb tots els seus membres en missió per anunciar l'Evangeli de Crist". Tots podem contribuir a aquest moviment missioner amb la pregària i l'acció, amb les ofrenes de diners i de sacrificis, i amb el propi testimoni, sosté el Papa.

Francesc no oblida la reflexió en clau sinodal. Per això, destaca que l'acció missionera necessita "una cooperació cada vegada més estreta de tots els seus membres a tots els nivells. Aquest és un objectiu essencial en l'itinerari sinodal que l'Església recorre. Aquest itinerari no és de cap

manera un replegar-se de l'Església sobre ella mateixa; (...) és més aviat un posar-se en camí, com els deixebles d'Emmaús, escoltant el Senyor ressuscitat que sempre ens surt a l'encontre per obrir-nos el sentit de les Escripures i partir per a nosaltres el Pa, i així poder tirar endavant, amb la força de l'Esperit Sant, la seva missió en el món".

Finalment, el Pontífex convida a sortir "amb els cors ardents, els ulls oberts, els peus en camí, per encendre altres cors amb la Paraula de Déu, obrir els ulls d'altres a Jesús Eucaristia i convidar tothom a caminar junts pel camí de la pau i de la salvació que Déu, en Crist, ha donat a la humanitat".

TERRASSA

Jornada diocesana de catequistes

El 7 d'octubre el Centre Borja va acollir la trobada diocesana d'inici de curs de catequistes, en què van participar més d'un centenar de persones. Mn. Oriol Gil, delegat de Pastoral Familiar, i Gerard Agustí, pedagog, van parlar de la importància de la família en el procés educatiu de la fe dels infants. Mn. Emili Marlés, delegat general per a l'Evangelització i la Formació, va presidir la missa.

SANT FELIU DE LLOBREGAT

Reunió d'inici de curs de la Delegació de Joventut

El 3 d'octubre, a la Casa de l'Església, va tenir lloc una trobada d'inici de curs de preveres que acompanyen realitats de pastoral amb joves. Aquesta trobada la va convocar el bisbe Agustí, i, també, el nou delegat de Pastoral de Joventut, Mn. Josep Sellarés.

El motiu de la trobada va ser tenir una primera presa de contacte amb les realitats que es viuen a les parròquies del nostre bisbat.

GIRONA

Càritas reflexiona sobre la contractació a les persones migrades

Amb motiu de la Jornada Mundial pel Treball Decent, Càritas va organitzar a Girona la taula rodona *Ocupació i Regularització. Experiències d'èxit en la contractació de persones migrades*. Hi van col·laborar Justícia i Pau, la Pastoral Obrera, la Cambra de Comerç, PIMEC i l'Ajuntament.

SOLSONA

El bisbe Francesc Conesa comença el treball al Sínode

El 4 d'octubre va començar el treball dels Pares Sinodals, entre ells el bisbe Francesc Conesa. En les reunions dels "cercles menors", formats per 10/12 persones, hi ha bisbes, religiosos i laics. Allà es prega i es treballa algun dels temes proposats a l'*Instrumentum laboris*. Cada membre del grup comparteix durant quatre minuts la seva reflexió sobre el tema plantejat, després hi ha un temps de silenci per obrir-se a l'escolta dels altres.

TORTOSA

El bisbe Sergi presideix la pregària capitular

El dijous 28 de setembre, el bisbe Sergi, invitat pel Capítol, presidia la pregària capitular dels dijous acompanyat per la majoria dels seus membres. Amb el res de l'ofici de lectura i de tèrcia i el cant de la *Salve* al cor de la catedral, s'iniciava una de les sessions ordinàries del Capítol de Santa Maria, en aquest cas també presidida pel pastor diocesà.

URGELL

Pelegrinatge a Terra Santa 2023

El pelegrinatge del bisbat d'Urgell a Terra Santa va tornar a ser possible després d'una interrupció de tres anys. Entre el 28 de setembre i el 5 d'octubre 40 persones de la diòcesi van viatjar pels principals indrets vinculats amb la vida de la Sagrada Família i de Jesucrist, amb el guiatge de Mn. Ramon Sàrries, arxiprest de les Valls d'Andorra.

VIC

Mor Mn. Josep Casals, qui fou director del "Full diocesà"

Mn. Josep Casals (Pruit, 1936 – Manlleu, 2023) va exercir el seu ministeri de prevere a moltes parròquies d'arreu de la diòcesi i entre altres responsabilitats va ser delegat episcopal de Mitjans de Comunicació i director del *Full diocesà* (2004-2012). Un dels seus principals col·laboradors recorda "la preocupació que mossèn Josep tenia per fer uns textos clars i entenedors que arribessin a tots els lectors".

LLEIDA

Pregària interreligiosa per la Pau

Les diferents comunitats religioses presents a Lleida van celebrar, per vintè any consecutiu, la Pregària Interreligiosa per la Pau el 4 d'octubre. La pregària va reunir representants de la Comunitat Cristiana Catòlica, de l'Ortodoxa Romanesa, de la Fraternitat Blanca Universal, dels Cristians de Jesucrist dels Sants dels darrers Dies, de la Comunitat Jueva i de la Comunitat Bahà'í.

TARRAGONA

Trobada formativa per a docents d'equips de pastoral

Una cinquantena de professors van participar en aquesta jornada organitzada per la Delegació diocesana per a la Joventut i que va comptar amb la participació de l'arquebisbe Joan Planellas. El tema de la trobada va ser *El Pacte Educatiu Global. Educar des de l'humanisme cristià*, que va ser exposat per Rafael Muñoz, delegat diocesà per a l'Educació.

EDUARD VIDAL I TERRÉS

@vidaleduard

Director de FEP Sant Ramon

@FEPSantRamon

AULA EDUCATIVA

Educar des de l'ètica

Fomentar l'ètica de l'educació ens ha d'ajudar a fer un país i un món més just i respectuós, més solidari i lliure, més habitable i sostenible

Si ens capbussem en les definicions acadèmiques sobre l'ètica veurem que, tot i els diferents matisos, l'ètica se'ns revela com aquella branca de la filosofia que estudia el comportament humà i la seva relació amb les nocions del bé i del mal, els preceptes morals, el deure i el benestar comú.

Aquesta aproximació, especialment pel que a les nocions bé/mal i al concepte de bé comú, ens condueix cap al concepte de felicitat. I és justament aquí on l'ètica s'aproxima al món de l'educació, que és alhora art, ofici i ciència. Perquè en darrera instància, tota educació, a casa o a l'escola, ha de perseguir la felicitat dels infants, adolescents i joves, com a camí per a la millora i transformació de la societat i del món.

Sovint s'assenyala la importància de l'ètica aplicada en terrenys com la bioètica, l'ètica ambiental, l'ètica dels negocis o la de la salut. I, sense

negar la transcendència d'aquestes disciplines per reflexionar sobre els nostres valors morals i dirigir les nostres accions en termes d'aquests valors en diferents àmbits de la vida, l'ètica ha de tenir un espai privilegiat, també, en el fet educatiu.

Per això, aquest ha de partir d'un estil educatiu concret. Un estil que inclogui (en els educadors) i promogui (en els educands) determinades habilitats, de les quals destacaria les tres següents:

Habilitats cognitives, com ara el pensament crític i l'anàlisi de situacions complexes, que permetin prendre decisions informades, això és, bones decisions.

Habilitats socials (i comunicatives!), des del treball en equip fins a la capacitat d'establir relacions interpersonals positives, passant per la capacitat de comunicar-se de manera clara i efectiva (tant de forma oral com escrita) i, de forma molt

especial, maneres de relacionar-se i comunicar-se que incloguin la pràctica constant de l'empatia.

I, finalment, la pràctica d'uns valors determinats. A casa i a l'escola cal tenir valors compartits que coadjuvin amb l'ètica, com ara la justícia, la misericòrdia, la responsabilitat i el respecte. Perquè, tal com diu el filòsof José Antonio Marina, "l'educació sense valors, només com a mitjà per l'adquisició de coneixements, és una contradicció en si mateixa".

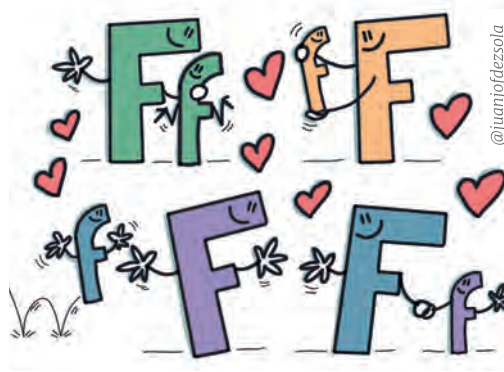
Així doncs, les esmentades habilitats cognitives i socials, així com els valors enumerats, són fonamentals per construir una escola, una família i una societat èticament i moralment responsable.

Podem concloure, per tant, que fomentar l'ètica de l'educació ens ha d'ajudar a fer un país, Catalunya, i un món més just i respectuós, més solidari i lliure, més habitable i sostenible.

**SALVADOR
MANICH BOU**

President del Centre de
Preparació al Matrimoni de
Barcelona

FAMÍLIA, ESSLÉSIA DOMÈSTICA

Els fills en el projecte de família

Ser pares és passar de ser una comunitat d'amor a ser també una escola d'amor

Tenir fills és una decisió que hauria de ser presa consensuadament d'acord amb un projecte de família. Quan no hi ha impediments de salut, la decisió ve sacsejada per forces a favor i en contra. En contra hi ha les pors: en la pèrdua de la llibertat individual i les complicacions organitzatives, en el futur que deixarem als nostres fills, en el no saber fer-ho bé, etc. Com deia un bon amic meu, el nouvingut és com un programa pirata, no duu manual d'instruccions. A favor hi tenim la il·lusió de construir una comunitat de felicitat amb els nous infants, tal com cadascú pot haver viscut en la seva infantesa. Aquesta felicitat viscuda de petits cala molt al fons del cor i és un record que ens acompanyarà sempre. També pot haver-hi el desig de voler construir una felicitat no gaudida en el propi entorn familiar, un desig valent de

voler trencar amb el cercle viciós del patiment i l'angoixa i que és la clau per a la construcció d'un món millor segons l'Evangelí. Decidir ser pares té poc de racional i molt d'il·lusió i entusiasme (*Fent camí amb les parelles*, p. 157). Podem confiar que Déu sempre estarà al costat de la parella que decideixi consensuadament allò que cal fer respecte dels fills amb amor i generositat.

Ser pares és passar de ser una comunitat d'amor a ser també una escola d'amor. Perquè és en la família on els nens poden aprendre el que és estimar i on poden esdevenir veritables éssers humans. La transmissió d'aquest aprenentatge és senzilla i alhora complicada. Els nens aprenen observant i imitant les mateixes actituds dels pares. Cal un esforç per part d'aquests de fer explícit el seu amor. Ensenyant que de les limitacions se'n poden fer fortaleces. Creant un en-

torn de diàleg també amb els fills. Ensenyant el sentit de la reflexió, del perdó, de l'agraïment quan les coses es fan bé (*Amoris laetitia*, n. 133) i de la pregària confiada a Déu. De saber pensar en els altres. De viure el sentit de comunitat i per a la comunitat. En definitiva, quan els pares vivim l'amor amb sinceritat i obertura de cor és com millor ensenyem els fills a estimar i a ser feliços, i com seguim creixent com a persones (FCP, p. 157).

Cal no oblidar que, en la família, la parella no ha de quedar relegada a un paper secundari per darrere dels fills, perquè aquesta és part important de la comunitat en la qual posem en pràctica l'amor que ens ha ensenyat Jesús en l'Evangelí. S'ha de seguir cuidant el diàleg amb la parella malgrat les limitacions que ens trobem en el dia a dia. I en cas de necessitat sempre podem recórrer al diàleg 3x3 (*Catalunya Cristiana*, n. 2265).

P. Xavier Grillon, rector de Santa Blandina a Lió

“EL MÓN TÉ SET DE TROBAR-SE AMB DÉU I DE CONÈIXER JESÚS, TOT I QUE NO SE N'ADONI”

ROSA MARÍA JANÉ CHUECA
Barcelona

L'església de Santa Blandina està situada en un barri cèntric de Lió i és un exemple de comunitat fraterna i missionera. El seu rector, el P. Xavier Grillon, també és el responsable del centre del primer anunci de la diòcesi. El P. Grillon és un dels ponents al Congrés “Inspira. Per a parròquies en sortida” (<https://congresinspira.com/>), que organitza l'arxidiòcesi de Barcelona el 17 i 18 de novembre.

Fa anys que parlem de “Nova Evangelització”. Ens continua costant “aterrar” aquest concepte?

Va ser el papa Joan Pau II el qui va parlar per primer cop de “Nova Evangelització” el 1978. Al principi, alguns no van acollir bé aquesta expressió perquè la veien com una crítica a la tasca evangelitzadora de les generacions anteriors. Avui, però, ha passat a formar part de la teologia pastoral actual. Gairebé tothom està d'acord en la necessitat de repensar l'evangelització perquè el món ha canviat molt en els darrers 50 anys. Entenem que l'evangelització ha de reinventar-se sempre per arribar al nostre món profundament canviant.

El papa Francesc parla d’“Església en sortida”, “Hospital de campanya”, “perifèries”... quines dimensions obre per a la nova evangelització?

La idea del papa Francesc és evitar que l'Església es tanqui en ella mateixa. Vol evitar que l'Església es torni autoreferencial. Per aconseguir-ho, demana una projecció missionera. Si una parròquia només parla a la mateixa gent, enve-

llirà amb els seus feligresos. I un dia tots moriran, i la parròquia morirà amb ells... L'Església ha d'obrir-se a gent nova, als qui encara no coneixen Jesucrist. És important no tancar-se en ella mateixa i sortir a les perifèries. Hi ha moltes perifèries: poden ser països de missió, però també poden ser molt a prop nostre, el barri veí on poca gent participa en la vida parroquial, o l'institut on els joves no coneixen Jesús. Les perifèries estan a les portes de la parròquia. Sortim a la plaça de l'Església.

Francesc també insisteix molt en la conversió pastoral, en què consisteix?

La conversió pastoral de què parla el papa Francesc a *L'alegria de l'Evangelí* és missionera. S'imagina una Església en la qual tot es pensa amb vistes a la missió i a la projecció missionera. Es tracta de pensar el projecte pastoral, les activitats pastorals, totes les propostes parroquials... perquè vagin adreçades a gent nova. Hem de mantenir un enfocament educatiu perquè les nostres propostes siguin accessibles i rellevants per a les persones que encara estan lluny de l'Església.

El P. Grillon està al capdavant d'una comunitat que té molt clara la seva vocació de "parròquia en sortida"

“L’evangelització ha de reinventar-se sempre per arribar al nostre món profundament canviant”

I que els feligresos habituals esdevinguin deixebles missioners per acollir i integrar els nouvinguts.

Què significa la sinodalitat per a la missió?

La sinodalitat implica que caminem plegats, que treballem plegats per la missió. D’aquesta manera, la missió no descansa només en els sacerdots, sinó en tot el poble de Déu. La missió pertoca a tots els batejats. Junts portem la missió d’anunciar l’Evangeli al món. La sinodalitat per a la missió significa que el projecte missioner es construeix, s’organitza i es fa plegats. Tots junts, és a dir, laics, sacerdots i diaques, i amb el bisbe.

Quins són els reptes de l’evangelització avui dia?

Crec que el repte principal al qual

s’enfronta l’evangelització avui dia és la nostra relació amb la cultura. L’Església necessita conèixer i comprendre la cultura del món, la forma de parlar, les eines de comunicació, els codis culturals de les noves generacions. Sense això, l’Església no és compresa i el missatge de l’Evangeli no és rebut. Sense inculturació, no pot haver-hi evangelització. Alhora, moltes coses van malament al món; l’esperit del món no és l’esperit de l’Evangeli. Per tant, l’Església ha d’evangelitzar l’esperit del món, és a dir, transformar el món per obra de l’Esperit Sant. Però per aconseguir aquesta transformació, l’Església ha de parlar el llenguatge del món.

Som conscients de la importància del primer anunci?

A la diòcesi de Lió hi ha tota

una sèrie de serveis diocesans que s'apleguen al "centre del primer anunci", del qual soc responsable (a més de la meua funció de rector de la parròquia de Santa Blandina). Som molt conscients de la importància del primer anunci, però també que no se li ret prou homenatge. L'evangelització és un procés en diferents etapes. La primera etapa, o primer anunci, és decisiva, per la qualitat de l'acollida, l'escolta de les expectatives de la gent, l'anunci clar i senzill del cor de la fe, la transmissió de l'esperança joiosa... Tot això fa que la gent vulgui saber-ne més i anar més lluny en la seva trobada amb Jesucrist.

Com es poden transformar estructures eclesials que arrosseguen una inèrcia de segles de cristia-

nisme? Com s'ho han fet a Santa Blandina?

La parròquia de Santa Blandina ha experimentat una transformació profunda de tota la seva estructura, basada en una visió pastoral clara i assertiva, decididament missionera. La visió pastoral és el rumb, la fita a assolir, que uneix totes les energies de la parròquia perquè realment sumin. Hem de deixar de tirar en direccions diferents, i en el seu lloc combinar forces. Els feligresos han comprès que treballen per un objectiu més gran que ells mateixos: treballen pel pla de Déu per a aquesta part de Lió. I aquest pla consisteix a oferir una trobada nova amb Jesucrist, ressuscitat i viu. Aquest encontre ens transforma la vida.

Realment hi ha un sentit de comunitat a les nostres parròquies? Sabem mirar l'exemple de fraternitat de les primeres comunitats cristianes?

La qualitat de la vida fraterna és decisiva per a l'evangelització. Ningú no vol unir-se a una comunitat parroquial en la qual els membres discuteixen. Les nostres divisions són un fre poderós per a l'evangelització. Per això cal treballar per la unitat, per crear comunitats veritablement fraterne. El rector és el garant de la unitat parroquial. Prega i treballa per la comunió. Les primeres comunitats cristianes ens inspiren. No és que fossin perfectes. Però van saber superar les divisions acollint la diversitat al servei de la missió.

Quin paper hi tenen els laics?

Els laics són indispensables per a la missió. El camp que cal segar és massa ampli per als sacerdots, que avui són menys nombrosos. Sacer-

dots i laics han de col·laborar en la missió. A més, laics i sacerdots són corresponsables; plegats són responsables de la missió i, per tant, de les idees, decisions i accions.

En quin sentit podem prendre el moment actual com un "kairós"?

Sí, és el moment oportú! el kairós. El món té set de trobar-se amb Déu i de conèixer Jesús, tot i que no se n'adoni. El papa Francesc anima fortament l'Església a sortir en missió. Els cristians s'aixequen i assumeixen la responsabilitat de la missió. A França, les peticions de baptisme d'adults han augmentat molt en els darrers dos anys.

És el missatge que transmetrà als participants del congrés "Inspira"?

És el moment, aixeca't! I assaboreix l'alegria de la missió, l'alegria de l'evangelització.

“Si una parròquia només parla a la mateixa gent, envellirà amb els seus feligresos”

“Les primeres comunitats cristianes van saber superar les divisions acollint la diversitat al servei de la missió”

DIAMANTS

COL·LECCIONISTA COMPRA

Joies amb diamants

Totes les talles i colors

Talles antigues

Discreció
Màxima **taxació**

Tel. 628 330 844
Tel. 608 544 651

No podem deixar d'imitar el testimoni dels missioners quan caminem per la vida, quan expliquem qui és Jesús o quan ajudem a qui, potser sense saber res d'Ell, necessita una mà que li retorni la dignitat

Caminar per explicar

**JOAN PLANELLAS
I BARNOSELL**

Arquebisbe metropolità
de Tarragona i primat

Benvolgudes i benvolguts, la passada setmana, en l'acte d'enviament que es va fer a la nostra Catedral, totes les persones que exerceixen d'agents de pastoral en les distintes àrees van rebre un encàrrec concret i senzill: "Anar." Aquest "anar" suposa, òbviament, un primer moviment de posar-se en camí, però suposa, en essència, que es participi d'aquest moviment des de dins. No és posar-se en camí per anar a portar una cosa, sinó que es tracta de "ser" allò mateix que portem. I avui, que un any

més celebrem la Jornada Mundial de les Missions, voldria recordar que el nostre enviament ho és sempre a la missió. Els agents de pastoral del nostre arquebisbat van ser enviats a la "missió". I a tot el món hi ha, cada any, milers de persones que en anar a la "missió" que els és encomanada es converteixen en missioneres del Crist. Algunes d'aquestes persones senten la crida a fer-ho en els llocs més remots, en llocs de missió o en llocs on el missatge de la Bona Nova de Jesús encara no ha arribat o està en fase embrionària. En el fons no és una missió diferent, és la mateixa missió, viscuda en forma i llocs diferents.

El papa Francesc, en el seu missatge per a aquest any es fixa en un passatge del relat dels deixebles d'Emmaús per dir-nos que la missió a la qual ens crida Jesús té efecte per ella mateixa, és a dir, porta la llavor evangèlica dins d'ella mateixa. Nosaltres, creients, som missioners i portem la missió amb nosaltres. A imitació dels deixebles, la presència de Jesús anima i envia. Diu el Papa: "Quan se'ls obriren els ulls i van reconèixer Jesús 'en partir el pa', 'sense perdre temps es van aixecar i se'n tornaren a Jerusalem' (Lc 24,33). Aquest anar ràpidament a compartir amb els altres l'alegria de l'encontre amb el Senyor, manifesta que 'l'alegria de l'Evangeli

omple el cor i la vida de qui es troba amb Jesús.'" No és possible, doncs, transmetre res si no es porta a dins, sense sentir aquest impuls interior "d'anar a...".

I avui no puc acabar sense esmentar els nostres vint-i-set missioners i missioneres. Són gent de casa nostra, de les nostres parròquies i comunitats que un dia van decidir "anar a" explicar el que creuen. Dic que són "nostres" perquè han nascut en i de l'Església de Tarragona. Són deixebles de Jesús, com els d'Emmaús i, com ells, en la seva vida han reconegut Jesús, el Mestre i ja no han callat més, perquè saben que "no és possible trobar veritablement Jesús ressuscitat sense sentir-se impulsats pel desig d'explicar-ho a tothom", diu també el papa Francesc en el seu missatge. El seu testimoni és imitable i per això, penso, no podem deixar d'imitar-lo quan caminem per la vida, quan transitem pels camins de casa nostra, quan expliquem qui és Jesús o quan ajudem a qui, potser sense saber res d'Ell, necessita una mà que li retorni la dignitat. El principal recurs humà de la missió que ens ha estat encomanada per Jesús són les persones, les quals, deixebles d'Emmaús del segle XXI, porten el seu nom al món, a vegades hostil, a vegades en situacions fosques.

Ben vostre.

Els missioners i missioneres són part de la nostra Església, perquè ells, amb la seva presència i el seu testimoniatge de fe, fan realitat l'encàrrec de Jesús a l'Església, la d'ahir, la d'avui, la de sempre

Cors abrúsats en el camí de la missió

ROMÀ CASANOVA

Bisbe de Vic

Vull expressar la meua proximitat en Crist a tots els missioners i missioneres del món, en particular a aquells que passen per un moment difícil." Aquestes paraules del sant pare Francesc, en el missatge per a la Jornada Mundial de les Missions d'enguany, expressen el sentit del diumenge del Domund, quan se'ns demana la nostra pregària i suport, tant als missioners com a les seves obres en aquells països on l'Església està naixent i on hi ha una gran necessitat de suport per al desenvolupament de la població.

Els missioners i missioneres són part de la nostra Església —són els nostres missioners!—, perquè ells, amb la seva presència i el seu testimoniatge de fe, fan realitat l'encàrrec de Jesús a l'Església —la d'ahir, la d'avui, la de sempre—: "Aneu per tot el món i prediqueu a tots els homes l'Evangelí" (Mc 16,15). L'Església que peregrina per aquest món és missionera per naturalesa. Ja que ella és "sagrament universal de salvació" (LG 48), se sent exigida per la seva catolicitat a anunciar l'Evangelí a tots els pobles. Els missioners en "territori de missió", doncs, fan realitat, en nom de tots nosaltres, el que és deure comú.

Per això, les Obres Missioneres Pontifícies ens demanen, en aquest tercer diumenge d'octubre, com cada any, la nostra aportació generosa a favor de les accions missioneres. Sap greu de constatar com, any rere any, disminueix la nostra aportació diocesana a la col·lecta del Domund.

Certament que som menys els qui assistim a la missa dominical, en relació amb anys anteriors; però no hauríem de defallir en la nostra estima, feta de pregària i generositat, als missioners i a les seves obres.

Aquesta col·lecta a favor de les missions catòliques és un índex més de l'estima a la fe cristiana i al bé que aquesta fa en el cor de les persones. Ens creiem, de veritat, el que la fe obra en el cor d'una persona, d'una família, d'un poble? El Concili Vaticà II ens ho recorda: "La missió de l'Església és acomplerta per mitjà d'una activitat a través de la qual, obedient a l'ordre de Crist i moguda per la gràcia i la caritat de l'Esperit Sant, es fa present i actua en plenitud en tots els homes o pobles, a fi de conduir-los a la fe, a la llibertat i a la pau de Crist" (*Ad gentes divinitus*, 5). Els missioners, amb el cor abrúsats pel mateix Crist, el fan present en els camins de la missió per al bé dels qui troben en el seu camí d'anunci evangelitzador.

CONSULTORI BÍBLIC

Per què al Nou Testament hi ha més d'un evangeli?

AGUSTÍ BORRELL

Carmelita i biblista

Com és sabut, en el Nou Testament trobem quatre evangelis: els de Mateu, Marc, Lluc i Joan. Tots ells contenen fets i paraules de Jesús, i es concentren sobretot en la seva passió, mort i resurrecció. En molts moments coincideixen força entre ells, si bé és fàcil notar alhora les diferències considerables d'estil, de vocabulari, i també de temes i d'accents. A més, cadascun dels evangelis conté materials propis, que no es troben en els altres. Tot i que no hi ha contradiccions entre ells, és cert que en ocasions resulta complex harmonitzar les diferències.

Observant aquesta diversitat, podríem pensar que seria millor i més clar que hi hagués un sol evangeli. De fet, aquesta idea ja existia en temps antics: Tacià, un cristià del segle II dC, va elaborar l'anomenat *Diatèssaron*, una fusió dels quatre evangelis en un sol text. Per sort, aquest escrit no va passar de ser un exercici personal i no va substituir de cap manera els evangelis del Nou Testament.

De fet, la pluralitat de visions sobre Jesús i el seu ensenyament és una riquesa present en l'Església des de l'inici. Els evangelis són el resultat de la forma en què cadascun dels primers apòstols van anunciar Jesús i de com el van acollir i fer propi les primeres comunitats. La revelació de Déu en Jesús és tan valuosa i extraordinària que no es pot reduir a una sola forma d'expressió. La diversitat de llenguatges i d'aproximacions, sempre dins de la comunió i la unitat, permet d'obtenir una imatge més rica del missatge cristià.

PER A CONSULTES:

redaccio@catalunyacristiana.cat

COMENTARI DE LA PARAULA

Retorneu a Déu allò que és de Déu

JAUME BALATEU

Biblista

Il·lustració: Glòria Monés

El ministeri de Jesús es veu sovint enterbolit per les amenaces constants de les autoritats. Fariseus, grans sacerdots, els notables del poble i els herodians (partidaris de la monarquia d'Herodes) volen fer morir Jesús. Els fariseus i els herodians volen comprometre Jesús, mestre i, per tant, una veu autoritzada, amb una pregunta sobre el pagament d'impostos al Cèsar. En el judaisme contemporani de Jesús, Déu era l'únic Senyor i pagar el tribut al Cèsar era entès com un reconeixement a l'emperador com a Senyor. Els enemics de Jesús pretenen desacreditar-lo davant del poble si respon que cal pagar el tribut, o bé que els romans l'empresonin si diu que no s'ha de pagar.

Abans de la pregunta, però, els enemics de Jesús l'ensabonen amb una bella descripció. És probable que aquesta descripció sigui precisament el que pensava el poble sobre Jesús: diu la veritat, ensenya el camí de Déu, no fa distinció de persones i només vol complaure Déu. Jesús, conscient que aquelles paraules en boca dels fariseus i els herodians eren buides de contingut i que les seves intencions eren malicioses, respon de manera molt subtil. No

diu que no s'hagi de pagar el tribut, sinó que cal retornar els diners al Cèsar. Jesús no qüestiona si s'han o no s'han de pagar els tributs. La qüestió més important de l'escena rau en la segona part de la resposta que fa Jesús: "Retorneu a Déu allò que és de Déu." Jesús respon una pregunta que, de fet, els seus enemics no li fan. Totes les coses, les del cel i de la terra, els animals i les plantes, les dones i els homes, els regnes i els reis pertanyen a Déu, el seu creador. Estimar i escoltar Déu, retornar-li allò que es seu, és el precepte dels preceptes. No es tracta de fer una diferència en les nostres vides entre allò terrenal i allò espiritual. Hem de donar gràcies, de complaure Déu que ho abasta tot, d'estimar Déu i els germans sense mesura.

Certament que l'exigència de Jesús en aquest fragment no té límits i abraça tots els àmbits de la nostra vida. La pregària i l'amor a Déu i al proïsme ens portarà a seguir el camí que ens proposa Jesús. Un camí d'alliberament, però costerut: no es tracta de complaure els homes i fer-ne distincions, sinó de complaure Déu i retornar-li allò que li pertany, a escoltar la Paraula i ensenyar el seu camí.

Diumenge XXIX de durant l'any

Lectura primera

Is 45,1.4-6

Condueixo Cir, agafat per la mà dreta, per sotmetre-li les nacions

Lectura del llibre d'Isaïes

El Senyor pren Cir, el seu ungit, per la mà dreta, i el condueix per sotmetre-li les nacions i deixar desarmats els reis, per obrir-li les ciutats, perquè no trobi tancades les portes.

El Senyor li diu: "Per amor de Jacob, el meu servent, d'Israel, el meu elegit, et crido pel teu nom, et dono un títol honorós, tot i que no em coneixes.

"Jo soc el Senyor, no n'hi ha d'altre. Fora de mi no hi ha cap Déu. Sense que em coneguessis t'he fet prendre les armes perquè sàpiguen de llevant fins a ponent que no hi ha ningú fora de mi. Jo sóc el Senyor. No n'hi ha d'altre."

Salm responsorial

95

Canteu al Senyor un càntic nou, canteu al Senyor, arreu de la terra. Conteu a totes les nacions la seva glòria, conteu a tots els pobles els seus prodigis. R.

R. Doneu al Senyor honor i majestat.

El Senyor és gran, és digne d'ésser lloat, és més temible que tots els déus; perquè els déus dels pobles són no-res, però el Senyor ha fet el cel. R.

Doneu al Senyor, famílies dels pobles, doneu al Senyor honor i majestat, tributeu al Senyor l'honor del seu nom. Entreu als seus atris, portant-li ofrenes. R.

Adoreu el Senyor, s'apareix la seva santedat.

Que tremoli davant d'ell tota la terra.

Digueu a tots els pobles: "El Senyor és rei!"

Sentència amb raó les causes dels pobles. R

Lectura segona

1Te 1,1-5b

No deixem mai de recordar la vostra fe, la vostra caritat, la vostra esperança

Lectura de la primera carta de sant Pau als cristians de Tessalònica

Pau, Silvà i Timoteu, a la comunitat de Tessalònica, reunida per Déu Pare i per Jesucrist, el Senyor. Us desitgem la gràcia i la pau.

Sempre donem gràcies a Déu per tots vosaltres i us recordem en les nostres pregàries. No deixem mai de recordar davant Déu, Pare nostre, com la vostra fe treballa per propagar-se, la vostra caritat no es cansa de fer el bé, i la vostra esperança en Jesucrist, el nostre Senyor, aguanta les adversitats. Germans, estimats de Déu: sabem de cert que ell us ha elegit, perquè quan us anunciàvem l'evangeli, no predicàvem només de paraula, sinó amb obres poderoses, amb dons de l'Esperit Sant, i amb molta convicció.

Al·leluia

Vosaltres que porteu la paraula de vida resplendiu com estrelles en un cel de nit

Evangelí

Mt 22,15-21

Retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu allò que és de Déu

Lectura de l'evangelí segons sant Mateu

En aquell temps, els fariseus

planejaren la manera de sorprendre Jesús en alguna paraula comprometedora, i li enviaren alguns dels seus i dels partidaris d'Herodes a dir-li: "Mestre, sabem que dieu sempre la veritat, i que ensenyeu de debò els camins de Déu, sense miraments per ningú, sigui qui sigui, ja que no obreu per complaure els homes. Digueu-nos, doncs, què en penseu, d'això?: És lícit o no, de pagar tribut al

Cèsar?" Jesús, que s'havia adonat de la seva malícia, els respongué: "Hipòcrites, per què proveu de comprometre'm? Ensenyeu-me la moneda del tribut." Ells li ensenyaren una moneda romana, i Jesús els preguntà: "De qui és aquesta figura i el nom que hi ha escrit?" Li diuen: "Del Cèsar." Jesús els respon: "Doncs, retorneu al Cèsar això que és del Cèsar, i a Déu, allò que és de Déu."

Calendari de la setmana

Lectures de la missa, santoral i altres celebracions

CICLE LITÚRGIC A; FERIA I
TEMPS DE DURANT L'ANY
SALTERI: SETMANA 1

Octubre

22. DIUMENGE

Diumenge XXIX de durant l'any, Verd.
Lectures: Isaïes 45,1.4-6 / Salm 95 / 1 Tessalonicencs 1,1-5b / Mateu 22,15-21
SANTORAL: Joan Pau II, p.; Marc, b. i mr.; Maria Salomé; Nunilona i Alòdia, vg. i mr.

23. DILLUNS

Fèria, Verd. O bé **Sant Joan de Capestrano, pvre.** (ML), Blanc. Lectures: Romans 4,20-25 / Salm Lluç 1,69-70.71.73.74-75 / Lluç 12,13-21. A Urgell: Dedicació de l'església catedral (S), Blanc
SANTORAL: Oda, vg.; Servand i Germà, mr.

24. DIMARTS

Sant Antoni Maria Claret, b. (MO), Blanc. Lectures: Romans 5,12.15b.17-19.20b-21 / Salm 39 / Lluç 12,35-38
SANTORAL: Duna, vg. i mr.; Martirià, mr.

25. DIMECRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 6,12-18

/ Salm 123 / Lluç 12,39-48. A Girona: **Mare de Déu del Collell** (MO), Blanc. A Tarragona i Vic: **Sant Bernat Calvó, b.** (MO), Blanc
SANTORAL: Crisant i Daria, mr.; Crispí i Crispinià, mr.

26. DIJOUS

Fèria, Verd. Lectures: Romans 6,19-23 / Salm 1 / Lluç 12,49-53. A Vic: **Sants Lluç i Marcià, mr.** (ML), Vermell
SANTORAL: Evarist, p. i mr.; Rústic, b.; Viril, ab.

27. DIVENDRES

Fèria, Verd. Lectures: Romans 7,18-25a / Salm 118 / Lluç 12,54-59
SANTORAL: Florenci, mr.; Gaudiós, b.

28. DISSABTE

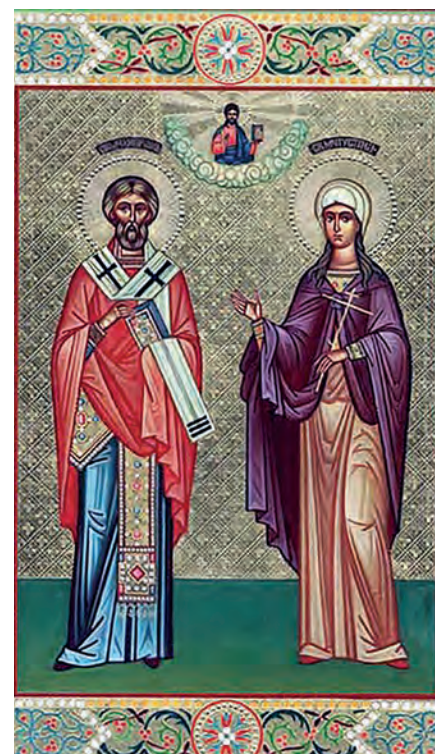
Sants Simó i Judes, apòstols (F), Vermell. Lectures: Efesis 2,19-22 / Salm 18 / Lluç 6,12-19
SANTORAL: Ciril·la, vg. i mr.; Silvi, erm.

El Sant 25 d'octubre

Sants Crisant i Daria

Nascut a Egipte, Crisant era fill del patrici Polemi. Aquest el va portar a Roma durant el regnat de Numerià, i allí Crisant va decidir batejar-se amb l'ajuda d'un sacerdot anomenat Carpòfor. Tot i els intents de Polemi per casar el seu fill amb una noia de bona família, Crisant s'hi va negar, i finalment es va casar amb Daria, una dona grega que era sacerdotessa de Minerva. Crisant la va convertir al cristianisme, i la va convèncer de viure amb ell en castedat. Ja casats, van convertir molts personatges de la societat

romana. Van continuar amb aquesta tasca fins que Crisant va ser denunciat per ser cristià davant Claudi, un comandant romà que apareix al Nou Testament, al llibre dels Fests dels Apòstols. Claudi va fer torturar Crisant, però la seva actitud va impressionar tant Claudi que ell i la seva dona, Hilaria, els seus fills i setanta dels seus soldats es van convertir al cristianisme. L'emperador, en veure-ho, va ordenar executar tant Crisant i Daria com tots els que s'havien convertit gràcies a ells, inclòs Claudi i la seva família.

**MN. JOSEP TEIXIDÓ
CUENCA**

*Delegat de Pastoral
Sacramental
de Barcelona*

Aquesta és una pràctica errònia i una falta, ja que si no és per una causa justificada, no serveix veure la missa per televisió, és a dir, que no es compleix el precepte dominical

“Ja veig la missa per televisió”

Aquesta és una frase bastant recurrent en aquests últims temps, més encara després d’haver patit la pandèmia i el confinament del Covid-19. En aquells temps, en els quals no es podia sortir de casa, la missa retransmesa pels mitjans de comunicació social va ser un gran ajut per a molts cristians i cristianes que no podien assistir lògicament a missa a les esglésies. Veure la missa per televisió, per exemple, era quelcom justificat, donada la impossibilitat de poder desplaçar-se a una església, ja que hi havia el confinament dins l’estat d’alarma.

El problema rau després d’aquest confinament. Hem pogut copsar en moltes comunitats que hi ha gent que ja no ve presencialment a missa, i que, en preguntar-los, ens responen que ja la miren per la televisió, perquè els és més còmode, el mossèn predica molt bé i així mentrestant poden aprofitar el temps i fer altres coses alhora.

Però aquesta és una pràctica errònia i una falta, ja que si no és per una causa justificada, no serveix veure la missa per televisió, és a dir, que no es compleix el precepte dominical. Ja el Catecisme de l’Església catòlica ens recorda en el

número 2181 que els qui de manera deliberada falten a l’obligació de la missa —presencialment, és clar— cometen un pecat greu. El precepte és assistir presencialment a missa, amb tota la comunitat reunida i presidida pel seu pastor. El fet de mirar la missa per televisió i complir amb el precepte és quan hi ha una causa que excusi aquesta presència, però ha de ser una causa greu, un impediment. Per exemple: les persones malaltes que no poden sortir de casa, algú que ha de fer un viatge i no té temps per anar a missa, viure lluny d’una església i estar mancat de transport o d’alguna persona que la pugui acompanyar —pensem en pobles petits i més o menys aïllats— o bé persones que cuiden malalts i no poden deixar-los sols. És aleshores quan és vàlid seguir la missa per la televisió, però això sí també: cal estar atents, participar-hi com si estiguéssim al temple físicament i no fer altres coses —com cuinar, rentar, etc.

Mirem de dedicar aquest temps preuat al Senyor, assistint en persona al temple, a lloar Déu, celebrar el Misteri Pasqual i tornar a casa renovats i saciats amb la Paraula de la Vida i amb el Cos i la Sang del Senyor.

ESPAI LECTORS

Poesia premiada sobre la processó de Divendres Sant

Sor M. Victoria Triviño rep les felicitacions del bisbe de Lleida.

“A DÓNDE VAS, REINA MÍA”

(fragment)

I. Anochecer

Cae la tarde. El sol se va,
arrastra un manto de estrellas
que bordan de plata el Segre.

Los Cofrades de La Sangre,
vesta negra y rostro grave,
ya van saliendo a la calle.

Cual si vinieran de lejos,
del Calvario descendiendo,
llevan al Cristo yacente.

Es el Cristo de la Sangre
que han bajado de la cruz
para llevarlo a enterrar.

El más puro y santo entierro
que han contemplado los siglos
sale a las calles de Lleida.

Y la calle se transforma
en la Vía Dolorosa.

¡Oh! Tarde del Viernes Santo.

REDACCIÓ

L'1 d'octubre passat, a les set de la tarda, es va celebrar el Certamen literari 2023 de l'Acadèmia Mariana de Lleida al paranimf d'aquesta entitat. En aquesta ocasió la convidada era la Mare de Déu de la Soledat, patrona de la Congregació de la Puríssima Sang.

Es va atorgar el premi de Poesia de la Congregació de la Puríssima Sang a sor María Victoria Triviño, osc, per la seva poesia, contem-

plació de la processó de Divendres Sant, *Adónde vas Reina mía*, la lectura de la qual va ser molt aplaudida.

Sor Triviño va estar acompanyada a l'acte solemne per les germanes i pel rector del Sant Crist, Mn. Joan Pujol.

La fotografia recull el moment de la salutació del bisbe de Lleida, Salvador Giménez, i lliurament del premi pel president de la Congregació.

Cartes

Pelegrinatge a Roma

Aquest pelegrinatge a Roma, tan participat i viscut, m'ha portat el record del que va organitzar mossèn Joan Carrera —després bisbe— i mossèn Joan Evangelista Jarque l'any 1988 amb motiu del mil·lenari de Catalunya. Aleshores com ara a la Ciutat Eterna vam pregar a la Moreneta, vam gaudir de manifestacions que agermanen fe i cultura, i ens va satisfer trobar-nos cristians i catalans de diversos indrets. Recordo l'audiència a la sala Nervi plena de gom a gom. Després que monsenyor Jarque cridés tres vegades: “Visca el Papa!”, Joan Pau II va respondre amb un “Visca Catalunya!”.

Ara, 35 anys després, el monestir de Montserrat ens ha convocat a cristians de tot Catalunya i d'altres punts a la Ciutat Eterna per celebrar els 800 anys de la Confraria, juntament amb els monjos, reunits entorn de la devoció montseratina. El papa Francesc ens ha dit “bon dia” i ens ha beneït. Les sardanes que hem ballat són una bella expressió de la sinodalitat que pregonem: a la sardana tothom hi té cabuda, grans i joves, laics i religiosos, a la sardana procurem anar tots al mateix compàs, a la sardana vivim moments de ritme reposat i d'exultança com a la vida mateixa. El concert de l'Escolania a Sant Pau Extramurs ha estat un tocar el

cel des de la terra. Hem pregat, hem aplaudit, hem plorat. És la fe del poble català. És veritat que aquests anys hem viscut moments de rauxa, però aquest pelegrinatge expressa molt bé el nostre seny col·lectiu.

MN. JAUME AYMAR

Bíblia en català

El meu nom és Gonzalo i visc a l'Argentina. Volia saber quines possibilitats hi ha de comprar una Bíblia en català. Estic estudiant l'idioma des de l'any passat i vull llegir les Sagrades Escripures en català. On podria dirigir-me per comprar-ne una?

GONZALO SALESKY

Moltes gràcies per la seva consulta. Li recomanem la Bíblia Catalana Interconfessional (BCI). Pot adquirir-la en llibreries especialitzades com, per exemple, la Llibreria Claret (<https://www.claret.cat/>). D'altra banda, la BCI la té a disposició *on line* i gratuïta a <https://bci.cat/biblia>.

REDACCIÓ

PODEU ENVIAR LES CARTES A:
redaccio@catalunyacristiana.cat

CONSULTORI SOBRE EL DOL I LA MALALTIA

Em dic T. i tinc 58 anys. Fa 5 anys va morir la meua filla única i al cap d'un temps em va deixar la meua dona. Ara estic sol. Tinc una feina inestable i mal pagada. Tot em va malament. Em sento inútil i la meua vida no té sentit. He pensat que seria millor adormir-me i no tornar a despertar. No sé si poden ajudar-me d'alguna manera...

T., el primer que cal és que tu tinguis ganes de sortir d'aquesta situació en la qual et trobes. Pel que dius, has patit diverses pèrdues molt significatives: primer, la mort de la teua filla, de la qual no expliques detalls, i després la separació de la dona. Sembla que va ser ella qui et va deixar... deus sentir-te abandonat i sol. Però també pot ser que tinguis altres persones rellevants en la teua vida: altres familiars, germans, nebots i/o també amics. Si no fos així, caldria veure com pots ampliar les teves relacions socials i trobar persones amb qui compartir. D'altra banda, caldria veure com has viscut fins ara el dol per la mort de la teua filla i com l'estàs vivint en el present. És possible que encara arrosseguis les conseqüències d'aquella tragèdia. En quin moment la teua vida va deixar de tenir sentit? Dius que tot et va malament i que et sents inútil, però potser podríem explorar junts si hi ha algun aspecte de la teua vida que no valores prou en aquest moment i que no és tan negatiu com sembla. Segur que encara tens alguna missió en aquest món o alguna tasca a realitzar que podem descobrir plegats. Si ho desitges i decideixes començar un camí d'acompanyament amb nosaltres, estem a la teua disposició i esperem la teua trucada.

Podeu enviar consultes a:
sadim@arqbcn.cat
669 523 599

NURIA FERRET
Equip SADiM

(Servei d'Acompanyament en el Dol i la Malaltia, del Secretariat de la Pastoral de la Salut de Barcelona)

CERTIFICATS MÈDICS CARNET DE CONDUIR NÀUTICA I ARMES

CENTRE MÈDIC PLAÇA MOLINA

Dr. Rafael Solanas Anglada

- COTXE, MOTO I CICLOMOTOR • PSICOTÈCNICS
- LLICÈNCIA D'ARMES • LABORALS I ESCOLARS • NÀUTICA

LABORABLES

De 10 a 13 h i de 16 a 20 h

Les persones que es presentin amb un exemplar de Catalunya Cristiana tindran un descompte de 20 euros
www.centromedicoplazamolina.es

INFORMEU-VOS-EN: Tel. 932 188 826 - Mòbil: 639 474 741
c/ Balmes, 281, entr. 2n - 08006 Barcelona

Embelliment de l'església de Santa Maria de Falset

La parròquia impulsa les feines de restauració de la façana i de l'interior, així com la col·locació d'onze vitralls

**CARME MUNTÉ
MARGALEF**
Falset

Al bell mig de l'estiu vam quedar amb Xavier Roig, rector de Santa Maria de Falset i arxiprest del Baix Camp-Priorat (arquebisbat de Tarragona). El vam anar a veure a l'abadia perquè ens expliqués l'actual projecte de rehabilitació del temple, del segle XVIII. Després de la reforma del campanar (1999) i de la teulada (2012) ara toca netejar i embellir la façana i l'interior.

Fa cinc anys que mossèn Xavier Roig és rector d'aquesta vila de la qual parla amb tot l'afecte: "Falset és un poble on la fe és viva, és un poble religiós que té cura de les seves arrels cristianes." Unes arrels vives ben presents en les principals festivitats: la festa major amb motiu de l'Assumpció de Maria, el 15 d'agost; la festa de Santa Càndia, patrona del poble, el cap de setmana més pròxim al 7 de setembre; l'Encamisada, per Sant Antoni Abat, o Sant Blai, al febrer, o l'ermita dedicada a Sant Gregori, amb la seva característica roca de gres rogenc.

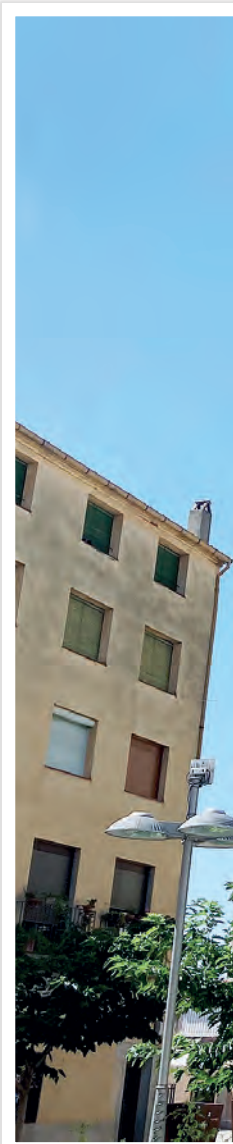
I és aquesta fe arrelada la que també fa possible que sigui tot el poble el que afronti el procés de restauració, que inclou la col·locació d'onze vitralls amb al·legories a santa Càndia, a Maria i a les tradicions de Falset. Són obra

de la vitrallera Dolors Lafuente, amb taller a Reus.

"Quan vam comunicar que pintaríem l'església, a la feligresia li va fer molta il·lusió, i una persona va manifestar el desig de pagar el vitrall de la rosassa principal", explica Mn. Xavier Roig. I no va ser l'única, perquè la resta de vitralls també van trobar de seguida patrocinador. "Són onze vitralls que no costen ni cinc a la parròquia, tot són donatius de gent particular", afegeix el mossèn emocionat.

Tots els vitralls tenen un simbolisme. La rosassa de la façana principal, de 2,20 m, inclou l'anagrama de Maria —titular de l'església—, les dotze estrelles i l'espígol, que és la manera com Falset celebra l'Assumpció: escampant espígol pels carrers. Dos vitralls més de la façana principal fan referència a l'ermita de Sant Gregori, amb l'espadanya, la tiara i el bàcul papal; i a la festa de l'Encamisada amb motiu de Sant Antoni, amb el carro i el bastó amb la campaneta del sant.

Els dos vitralls del transsepte són els escuts de Falset i del Priorat, "significant així que volem ser una parròquia oberta al poble i la comarca", relata Mn. Xavier Roig. Pel que fa als sis vitralls de la cúpula, com que se situa

Mn. Xavier Roig,
rector de Falset.

Església de
Santa Maria de Falset.

XAVIER ROIG
“Falset és un poble
on la fe és viva, és
un poble religiós
que té cura de
les seves arrels
cristianes”

Vitralls de la palma
i del lliri.

damunt de l'altar amb l'urna de les relíquies de santa Càndia, esdevenen una al·legoria de la verge i màrtir. Hi veiem la palma i el lliri (símbols del martiri i de la virginitat); una llàntia que fa al·lusió a l'evangeli de les noies prudentes que esperen l'arribada de l'espòs; un vas romà del segle III que contenia la sang de la màrtir i que la parròquia conserva; el llibre dels Evangelis pel qual va donar la vida, i l'espasa com a instrument del martiri. Al vitrall central de la cúpula, el de la llàntia, llegim “Santa Càndia,

pregueu per Falset”.

De forma paral·lela a la col·locació dels vitralls començarà la restauració de la pedra i la pintura de la façana. Es calcula que durarà uns tres mesos amb un cost de 75.000 euros, que finançaran a parts iguals la parròquia, l'Ajuntament de Falset i la Diputació de Tarragona.

Un cop finalitzada, es procedirà a pintar l'interior, amb un cost en aquest cas de 200.000 euros. Per afrontar el deute amb garanties, s'ha posat en marxa una campanya de

subscripció. “Si sabem que cada mes tenim una entrada fixa de diners això ens dona seguretat”, afirma Mn. Roig.

Tot aquest procés d'embelliment permetrà, si es fa de forma àgil, que l'església de Santa Maria arribi ben engalanada al setembre del 2024, quan se celebraran 250 anys del trasllat de les relíquies de santa Càndia a Falset. També està previst que un cop s'acabi l'obra de pintura l'arquebisbe de Tarragona presideixi la solemne Eucaristia de dedicació del temple, que el 1780 va ser beneït però no consagrat.

Donar a conèixer el tresor patrimonial eclesial

Presentació del Grup de Recerca en Arxius d'Església

MAC
Barcelona

S'acaba de presentar de manera oficial a Barcelona el Grup de Recerca en Arxius d'Església (GRAE), la creació del qual es va proposar per acord del Secretariat d'Arxivers Eclesiàstics de Catalunya (SAEC), del qual formen part els tècnics dels arxius majors (catedralicis i diocesans), dels arxius monàstics, de congregacions religioses i d'altres institucions eclesiològiques. Es va instituir l'any 2019 vinculat a la Facultat d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí.

“El seu objectiu principal és promoure l'estudi de l'organització, la conservació i la difusió dels arxius eclesiològics. Amb això el que es vol és oferir línies de treball, metodologia i recursos diversos als arxivers i arxiveres de l'Església, que al seu torn podran acollir estudiants en pràctiques i recerques avançades en llurs arxius. La difusió dels resultats d'aquests estudis es farà en el marc de la Facultat d'Història de l'Església, Arqueologia i Arts Cristianes Antoni Gaudí”, explica Joana Alarcón, secretària del SAEC i directora de l'Arxiu Diocesà de Barcelona.

I afegeix el següent: “Amb aquests propòsits, el GRAE organitzarà conferències, cursos, jornades, simposis, congressos, grups de reflexió... i és possible que es proposi alguna assignatura dins dels cursos de llicenciatura de la Facultat Antoni Gaudí.”

Recerca i formació són els dos grans eixos del GRAE. Segons Alarcón, “d'una banda, les recerques

serviran als tècnics dels arxius per dotar-se de suport, eines i recursos que ara no tenen, i trobar solucions a problemàtiques que se'ls presenten en el seu dia a dia o per posar en marxa projectes. De l'altra, serviran per millorar la formació de futurs tècnics dels arxius eclesiològics.

Alexis Serrano, director del GRAE, assegura que “de moment, i sense deixar de banda que se'n puguin explorar de noves, les línies de treball que s'han començat a traçar són: la gestió documental i suport de control de dades dels diferents ens eclesiològics en àmbits administratius (delegacions dels bisbats, institucions escolars, etc.); les problemàtiques concretes de gestió dels fons musicals que conserven els arxius eclesiològics històrics i el règim jurídic concret dels fons i documents eclesiològics atenent la seva doble vinculació pública i privada i les dues fonts del dret que els nodreix (dret canònic, legislació civil)”.

Les altres tres són: “La digitalització, la conservació dels objectes digitals obtinguts d'aquesta i la divulgació en línia de la documentació històrica no afectada per limitacions legals (dades personals...); els fons de comunitats religioses, la qüestió de les polítiques de concentració de fons i la seva conjugació amb el principi universal de l'arxivística de la territorialitat dels fons, etc. (amb especial atenció als fons de les comunitats femenines) i la divulgació i projecció del patrimoni documental dels ens eclesiològics.”

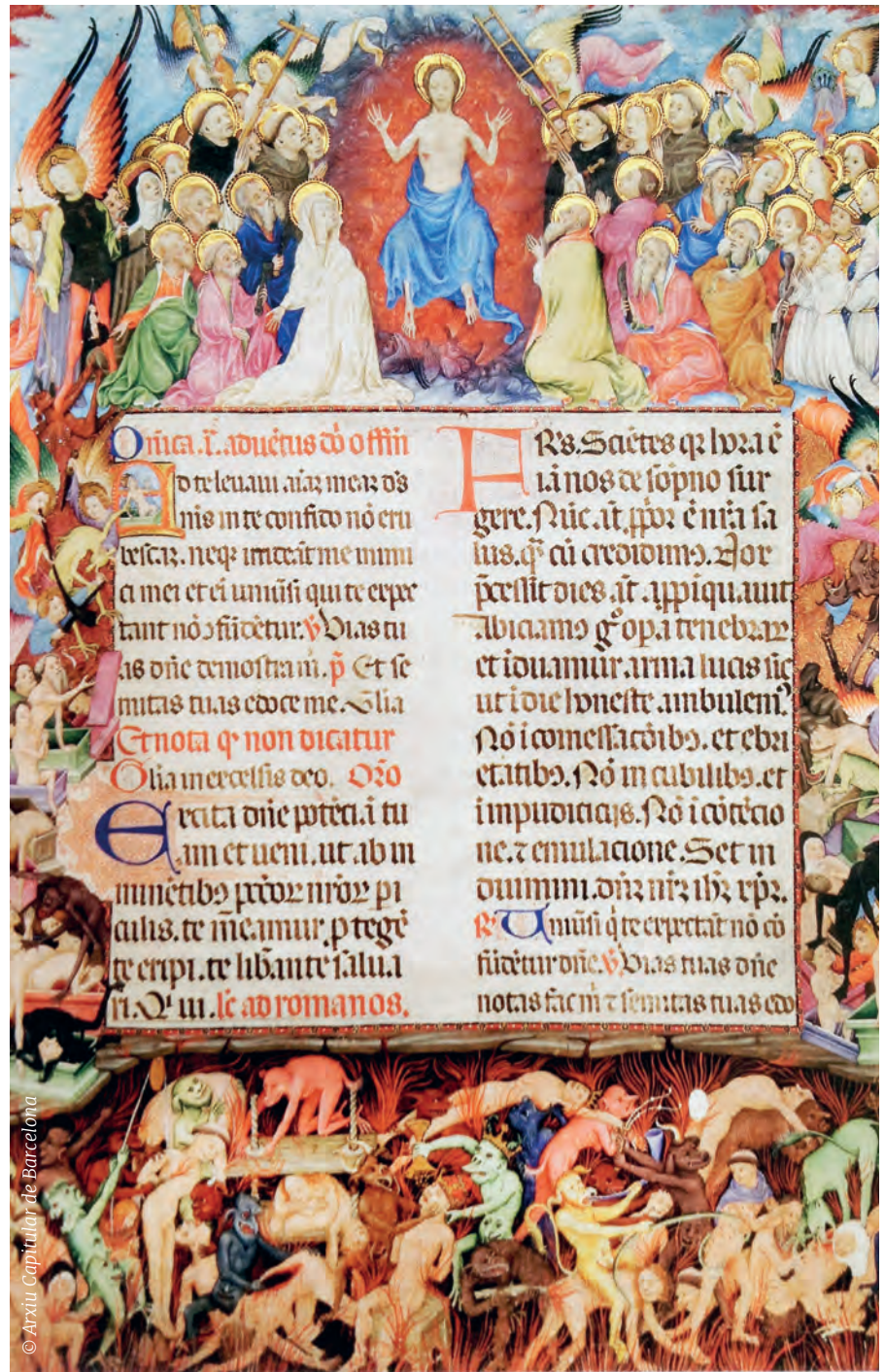
Gran tradició arxivística

“Catalunya —constata Serrano— és un país d’arxius. Tenim una gran tradició arxivística que no s’entendria sense els arxius de l’Església i els i les professionals d’aquests que des de l’edat mitjana han desenvolupat la seva tasca al servei del manteniment del patrimoni documental, tot servant els drets i deures de les persones i les institucions que es deriven dels documents.”

El director del GRAE posa en relleu que “el patrimoni documental de l’Església és tan nombrós com preciós. Així és com, quantitativament i qualitativament, la documentació històrica de l’Església a Catalunya forma un dels grans monuments culturals que ens toca mantenir i llegar a les generacions futures. A més, cal tenir present un imperatiu que emana directament des del palau apostòlic de la Santa Seu, ja que el patrimoni documental dels arxius de l’Església des de Lleó XIII està al servei de la població en general i dels estudiosos de la història en particular”.

Joana Alarcón considera que gràcies al GRAE es donarà l’embranzida necessària al reconeixement dels arxius de l’Església. “Els nostres antecessors en el SAEC —afirma— han fet una molt bona tasca per obrir els arxius eclesiàstics a la societat; sempre ha estat un dels seus objectius principals donar a conèixer la història de la nostra Església i de Catalunya conservada en els seus arxius, posant al servei de la societat el seu valuós i ric patrimoni documental. Ara bé, la manera de poder-ho fer ha canviat molt en els darrers anys, i algun dels grups de treball que s’estan posant en marxa en el GRAE ja hi estan treballant, fent recerca sobre temes relacionats amb la modernització de la gestió i la difusió del patrimoni documental (digitalització, webs, servidors...)”.

Per la seva banda, Alexis Serrano observa que “cal tenir present que la documentació de l’Església és privada, però d’ús i voluntat pública. Altrament, com que forma part del patrimoni històric de l’Església, està emparada pels acords establerts per via concordat entre l’Església i l’Estat”.

Així mateix, el director del GRAE palesa que “la Generalitat, que té les competències transferides en matèria d’arxius, ha de garantir el control i el suport dels arxius de les institucions eclesiàstiques per mitjà de les comissions mixtes formades per la Generalitat i l’Església. Amb aquest marc, els arxius de l’Església han d’anar superant els reptes de cada moment, tot mantenint les seves funcions de salvaguarda del patrimoni i promoció de l’accés a la informació per refermar la tasca important que tenen encomanada i transmetre a les generacions futures el ric patrimoni documental que conserven”.

“Missal de santa Eulàlia” (Arxiu Capítular de Barcelona), escrit al segle XV amb miniatures de Rafael Destorrents, fill del gran artista Ramon Destorrents.

ACTUALITATS CIENTÍFIQUES

És urgent deturar la desforestació de la selva amazònica del Brasil

Cap al 2050, si tot continua igual, ja només quedarà un 50% de selva al Brasil.

MN. FRANCESC NICOLAU

Professor emèrit de la Facultat de Filosofia de Catalunya

És cosa ben sabuda que és importantíssim el servei que ens proporciona la vegetació del contorn de l'Amazones de cara a purificar l'aire que respirem, amb la seva doble acció de minvar l'anhidrid carbònic de l'atmosfera i donar-nos oxigen perquè puguem respirar com ens cal. La seva acció és mundialment beneficiosa. Se l'ha anomenat "pulmó de la Terra". Aquests boscos tropicals ens absorbeixen un 15%

del total de l'anhidrid carbònic que emetem els habitants del planeta Terra amb la respiració, a més de donar-nos l'oxigen que ens cal. Però ara ens trobem que el gran benefici que ens fa va minvant, en gran part per culpa de la mateixa humanitat, que vol aprofitar-se de la fusta d'aquests arbres. S'ha calculat que des de l'any 1970 la seva extensió ha perdut un 20%, amb les conseqüències que això suposa per als ecosistemes i la comunitat dels humans.

I és que la desforestació va augmentant. Les serres elèctriques estan fent malvestats. L'any 2021, sota el mandat de Jair Bolsonaro, es van perdre ja 13.000 quilòmetres quadrats de superfície forestal (com dues vegades la província de Castelló) i això gairebé es mantingué l'any següent, perquè arribà a 11.500. Per això, el president que el succeí, Lula Da Silva, es va proposar deturar

aquest procés de pèrdues creixent i posà controls. Foren prou eficients? Només en part. La desforestació s'ha reduït en un 40% i no pas totalment com caldria esperar. La gran extensió de l'Amazònia en fa difícil el control.

Però, per desgràcia, encara hi hem d'afegir una altra cosa. Aquesta selva amazònica també ha començat a notar les conseqüències dramàtiques del canvi climàtic, que provoca canvi de temperatura cap a l'alça i també sequeres, i això no es pot aturar així com així. Hi ha arbres que es moren per la calor o per no tenir prou subministrament hídric.

No n'hi ha pas prou, doncs, amb el que ara es fa. No hem de ser pessimistes, però tot això fa pensar. El càlcul diu que cap al 2050, si tot continua igual, ja només quedarà un 50% de selva al Brasil. És tota la humanitat que en patirà les conseqüències i se n'ha de fer càrrec. Encomanem-nos a Déu!

GENT DE CASA

Joan Cortinas, “el Padre Botella”

Mn. Joan celebra el baptisme d'un nen de la família Capdevila a l'interior de l'església del Bon Pastor.

**JOAN
PALLARÈS
PERSONAT**
Historiador

Joan Cortinas i Guinart va néixer el 10 de maig del 1908 a Santa Coloma de Gramenet. Eren sis germans i orfes de pare. Gràcies a les bones notes a l'escola de Mossèn Joan Clapés, a Sant Andreu, va obtenir beques i va poder estudiar al Seminari. Va ser ordenat sacerdot. Va cantar la primera missa a Santa Coloma el 19 de juny del 1932.

Destinat a Tiana al juliol, el febrer del 1933 passava a vicari de la Immaculada a Vilanova i la Geltrú; i

el novembre del 1934 a Santa Maria de Mataró, on el veiem fent xerrades al Casal Obrer.

Es diu que, acabada la guerra, va ser destinat a la parròquia del Bon Pastor, però el 1943 el veiem documentat com a ecònom de Sant Just i Pastor; en canvi, sí que n'era rector l'abril del 1944 en beneir el bisbe Modrego el nou temple de la parròquia, erigida el 27 juny del 1935, per atendre 4.500 ànimes. El seu primer rector, Carles Ballart i Rosell, que a primers de juliol del

1936 feia una crida desesperada a la premsa davant de les necessitats del barri, seria la primera víctima assassinada a la ciutat el 19 de juliol.

El barri del Bon Pastor era un dels indrets més llunyans i incommunicats de la ciutat, una part no agregada a Barcelona fins al 1944, amb mancances totals. Mn. Joan Cortinas el dotà d'escola i de menjador infantil, hi establí el funcionament d'un dispensari amb metges especialistes i no s'aturà a recaptar diners amb l'organització de partits de futbol o de funcions benèfiques, amb la participació d'artistes tan mediàtics com Mary Santpere, Josep Guardiola, Joan Capri o el Dúo Dinámico, entre un centenar d'artistes i periodistes.

Conegut com a “Padre Botella” per recollir ampolles buides de xampany amb finalitats benèfiques, en aquells anys també mossèn Joaquín Sancho a València i un altre capellà a Madrid foren coneguts amb aquest sobrenom per compartir la mateixa iniciativa, que va donar bons resultats. Van ser uns pioners del reciclatge.

Amb sotana i pedalant en bicicleta, anava a tot arreu per carrers enfangats i camins. El 1954 li van regalar una vespa amb la qual va fer més de cent mil quilòmetres fins que el 1964, també per subscripció popular, en un homenatge als vint anys al barri, li regalaren un Goggomobil. Era un cotxet minúscul (de 2,90 metres de llarg, 1,32 d'amplada i 1,70 d'alçada), 13 cavalls, matrícula B348031, que molts anys després substituïria per un Citroën 2CV.

Amic de tothom, amb fama d'aconseguir tot el que es proposava, estimat i respectat fins i tot pels ideològicament contraris, continuà la seva missió. Ja molt gran, se'n va anar a viure a la residència sacerdotal de Sant Josep Oriol, on moria l'1 d'abril del 1991, als 82 anys i 58 de vida religiosa. Va ser enterrat a la seva Santa Coloma natal.

CRÍTICA DE TEATRE

Mestresses fantasma que invoquen la Xirgu

ANDREU SOTORRA

andreu.sotorra@gmail.com

A la dècada dels anys setanta del segle XX, després de la dictadura franquista, l'escola va començar a remoure's per fer un canvi i recuperar la pedagogia moderna de l'etapa de la Segona República, escapçada a causa de la guerra civil. De tota aquesta efervescència educativa procedeix l'escola actual. Els qui van tenir l'oportunitat de viure aquella primera etapa des de dins són

testimonis que hi havia mestres — mestresses, vaja, per dir-ho en argot antic— que practicaven els principis de la vella escola moderna catalana. I n'hi havia d'altres que eren la viva imatge del passat gris i amb fortor de naftalina del feixisme.

Les quatre mestres de l'obra *La dona fantasma* són una clonació intermèdia de les unes i les altres marcades per unes circumstàncies que són vistes dramàticament amb la mirada alliberadora i igualitària actual. Són quatre mestres d'una escola de noies que esclaten després de la repressió dels cinquanta i seixanta.

La trama beu clarament de les fonts de la tradició literària catalana, juga amb la llengua dels embarbussaments

poètics de canya i cordill, s'acosta a Joan Brossa amb una escena d'esgarips, sembla que passegi fins i tot per l'ombra de Salvador Dalí, invoca el fantasma de la Xirgu que diuen que encara ronda pel Romea i finalment puja al cavall de les epopeies de William Shakespeare.

Hi ha teatre dins el teatre i també nostàlgia del teatre que fugí i no tornarà. Les T de Teatre fan un altre salt dramàtic, diria que aquesta vegada més trencador i més arriscat que en altres ocasions, sense fer concessions a un públic instal·lat en la comoditat de la comèdia. I en surten airoses amb una caricatura d'un temps i d'un país, amb quatre relats que volen ser quatre peces de tragicomèdia i que posen a prova la capacitat actoral de les quatre actrius.

I a més ho fan sempre acompanyades d'una banda sonora del compositor Ian Shifres i de dos músics amb violoncel i piano amb qui també interactuen, que són una veu més de la trama que s'afegeix a la veu en off de l'actriu Elisabet Casanovas que planteja un dubte etern: què és el teatre i per a què serveix el teatre? I que acaba buscant la resposta en la llum del més enllà, reflectida per les dones fantasma que ha deixat el pòsit del seu pas pel teatre.

© David Ruano

Les quatre intèrprets de la companyia T de Teatre, Àgata Roca, Marta Pérez, Mamen Duch i Carme Pla, en una escena final de "La dona fantasma" al Teatre Romea.

"LA DONA FANTASMA",

de Mariano Tenconi Blanco

TRADUCCIÓ: Sergi Belbel

INTÈRPRETS: Mamen Duch, Marta

Pérez, Carme Pla i Àgata Roca

MÚSICS: Joan Palet i Rafel Plana

DIRECCIÓ: Mariano Tenconi Blanco

Teatre Romea, Barcelona.

Fins al 26 de novembre

AMB BON HUMOR

NOSALTRES TAMBÉ TENIM IDEES, PERÒ SEMPRE A FAVOR DEL QUE ENS CONVÉ. NO COM ALTRES, QUE PENSEN EN CONTRA DEL QUE ENS CONVÉ A NOSALTRES

CRÍTICA LITERÀRIA

La primera epopeia —

**MN. JOSEP
RUAIX I VINYET**
Eclesiàstic,
gramàtic i escriptor

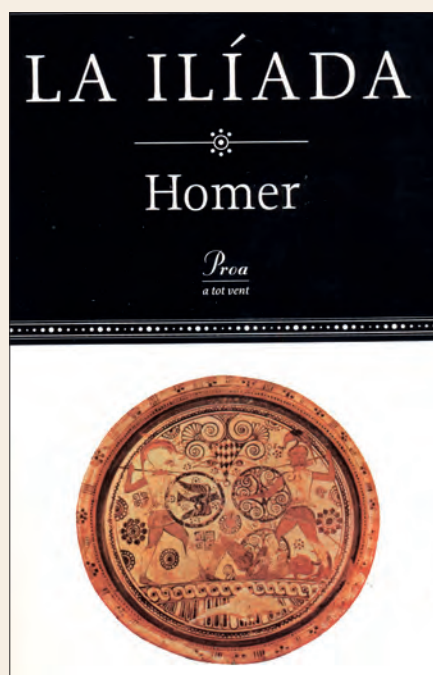
De tant en tant és bo de tornar als clàssics. I el primer clàssic de la nostra cultura literària occidental és precisament la *Ilíada* d'Homer, que es remunta, com a mínim, al segle VIII aC. Doncs bé, he tingut ocasió de rellegir la versió que en va fer Mn. Manuel Balasch i Recort (Cornellà de Llobregat, 1928-2009). Concretament, la segona versió, perquè ja n'havia fet una uns vint-i-cinc anys abans. El traductor, catedràtic de grec, volgué donar-nos un text ben polit, i ho aconseguí. A més, en l'edició hi figuren nombroses notes, que ajuden a entendre el text i a treure'n tot el suc, a més de nodrir l'erudició del lector (llàstima, però, que no siguin a peu de pàgina).

De fet, la *Ilíada* és una epopeia (poema d'estil elevat que narra els fets d'herois d'altre temps), però conté en germen altres gèneres literaris, com ens va precisant el tra-

ductor al llarg de les seves notes. Per tant, hauria de ser coneguda per tota persona culta, ja que és la base en què recolzen múltiples referències de la nostra cultura posterior.

Cal reconèixer que la lectura de textos com aquest, allunyats en el temps, se'ns fa una mica pesada, però el fruit que se'n treu compensa de sobres l'esforç. A més, el lector va gronxant-se en el ritme tan ben encertat de l'hexàmetre, que la traducció a què em refereixo conserva, o almenys imita, seguint l'exemple de Carles Riba, que ens anostrà l'altra gran epopeia d'Homer, l'*Odissea*. Perquè es vegi una mica, heus ací els dos primers versos de l'obra, en la segona versió de Mn. Balasch: "Canta'ns, dea, la còlera del fill de Peleu, la d'Aquil·les, / destructora: portà innúmers dolors als d'Acaia, / ..." I, per acabar, els quatre darrers: "Un cop bastit el túmul, va anar-se'n a l'àpat / gloriós que van fer com cal reunits a l'alcàsser / de Príam, tany de Zeus i monarca seu. Així d'Hèctor, / el domador de cavalls, reté Troia les fúnebres honres."

Certament, la *Ilíada* comença amb un gest d'ira i es conclou amb uns funerals, però entremig conté una quantitat d'art fabulosa.

HOMER

La Ilíada
Edicions Proa, 1997, 646 pàg.

UN NOU LLINDAR

Cors ardents, peus en camí...

El lema de la Jornada Mundial de les Missions "Cors ardents, peus en camí" fa referència a la transformació interior dels deixebles que s'han trobat amb Jesús. El

sentit de la missió i la crida a ser missioners i missioneres en qualsevol lloc prové d'una trobada personal amb Ell. El papa Francesc diu que "en el relat evangèlic percebem la transformació dels deixebles a partir d'algunes imatges suggestives: cors abrussats per les Escripures explicades per Jesús, ulls oberts en reconèixer-lo i, com a culminació, peus en camí. Meditant sobre aquests tres aspectes, que tracen l'itinerari dels deixebles missioners, podem renovar el nostre zel per l'evangelització en el món actual". La Paraula de Jesús els transforma el cor i els obre a la missió.

El gest que els fa "obrir els ulls" és la fracció del Pa, gest que identifica Jesús i a través del qual reconeixen. També diu Francesc: "Crist ressuscitat és Aquell-que-parteix-el-pa i alhora és el Pa-partit-per-nosaltres. I, per això, cada deixeble missioner és cridat a ser, com Jesús i en ell, gràcies a l'acció de l'Esperit Sant, aquell-que-parteix-el-pa i aquell-que-és-pa-partit per al món." Partir el pa material amb els famolencs en el nom de Crist, ja és un acte missioner, el gest evident d'una Església en sortida, "peus en camí".

"Aquesta imatge dels 'peus en camí' —segueix el Papa— ens recorda un cop més la validesa perenne de la missió que el Senyor ressuscitat va donar a l'Església d'evangelitzar cada persona i cada poble fins als límits de la terra.

Avui més que mai la humanitat, ferida per moltes injustícies, divisions i guerres, necessita la Bona Notícia de la pau i de la salvació en Crist."

SEBASTIÀ TALTAVULL ANGLADA

Bisbe de Mallorca

SUBSCRIPCIONS ANUALS
EN CATALÀ O CASTELLÀCatalunya, resta de l'Estat espanyol
i Andorra: 145 €

Gibraltar i Portugal: 145 €

Resta d'Europa: 222,99 €

Amèrica i Àfrica: 254,19 €

Àsia i Oceania: 325,43 €

Membre de:

Amb el suport de:

Generalitat de Catalunya

Departament de la Presidència

Director: Òscar Martí Navarro**Consiliari:** Mn. Miquel Ramón Fuentes**Sotsdirectora:** Carme Munté Margalef**Redactors:** Miquel Àngel Codina, Macià

Grau, Rosa M. Jané, Joan Andreu Parra

Lingüista: Montserrat Pibernat**Fotògraf:** Agustí Codinach**Col·laboradors d'aquesta setmana:**

Jaume Balateu, Josep M. Bausset, Pilarín Bayés, Agustí Borrell, Juanjo Fernández, Núria Ferret, Lluís Foix, Bernat Folcrà, Antonio Gil, Salvador Manich, Ignasi Miranda, Glòria Monés, Rodrigo Moreno, Francesc Nicolau, Joan Pallarès-Personat, Quique, Josep Ruaix, Jordi Sánchez, Andreu Sotorra, Sebastià Taltavull, Josep Teixidó, Joan Trias, Xiskya Valladares, Eduard Vidal

Redacció, administració, publicitat i promoció:C/ Comtes de Bell-lloc, 67-69 - 08014
BARCELONA

Tel. 934 092 810, Fax 934 092 775

redaccio@catalunyacristiana.cat

administracio@catalunyacristiana.cat

publicitat@catalunyacristiana.cat

subscripcions@catalunyacristiana.cat

hola@clubnousamics.cat

Fundadors: Mn. Joan E. Jarque i Mn.

Francesc Malgosa

Edita: Fundació Missatge Humà i Cristià**Administració:** Isabel Giralt

(comptabilitat), Dídac Campos (subscripcions)

Club Nous Amics: Janet Duatis**Autoedició i compaginació:**

Joan Pàmies

Impressió: Impressions Intercomar-

cals, SA Ctra. C-1.411, Km 34. Polígon

industrial El Cementiri. Tel. 938 788

403. Fax 938 788 212 - 08272 SANT

FRUITÓS DE BAGES - DLB 14.387/79

ISSN català: 2938-2238

ISSN internet: 2938-2254

Les opinions expressades pels nos-

tres col·laboradors no reflecteixen

necessàriament la d'aquest setmanari

Agenda

Barcelona

PRESENTACIÓ DE LLIBRE

El **dissabte 21 d'octubre**, a les 11.00, Òscar García Mulet presenta el seu llibre *Crecer como niños. Crecer como niñas. La maduración integral de la masculinidad y feminidad en las primeras etapas de la vida* al col·legi Sant Miquel de Barcelona (c/ Ros-selló, 175).

ESGLÉSIA DE SANT GAIETÀ

El **diumenge 22 d'octubre**, a les 12.30, Mn. Emili Gil celebra l'Eucaristia amb la participació de la Capella Francesca de Barcelona; a les 20.00, concert de Reigate Grammar School Choir a favor de la Fundació Manos Providentes; el **dissabte 28**, a les 20.15, concert de Josep Viader i Josep Buform. Taquilla inversa (c/ Consell de Cent, 293 - Barcelona).

MITJANS DE COMUNICACIÓ

El **dimarts 24 d'octubre**, a les 11.30, presentació de *Recomanacions sobre el tractament informatiu del fet religiós als mitjans de comunicació* i taula rodona *El tractament religiós als mitjans de comunicació catalans* al Palau Centelles de Barcelona.

CENTRE DELÀS D'ESTUDIS PER LA PAU

El **dimecres 25 d'octubre**, a les 17.30, jornada *Seguretat feminista contra bel·licisme hegemònic* a l'Arxiu de la Corona d'Aragó de Barcelona.

JOBAC

El **dimecres 25 d'octubre**, a les 18.00, presentació del llibre *La JOBAC, una proposta eclesial i social* de Josep Lligadas a l'Espai Assemblea de Comissions Obreres (Via Laietana, 16 - Barcelona).

MANS UNIDES

El **dijous 26 d'octubre**, a les 20.30, concert solidari de les corals del Conservatori de Sant Cugat al monestir de Pedralbes de Barcelona.

CRISTIANISME I JUSTÍCIA

El **divendres 27 d'octubre**, a les 19.00, inauguració del curs amb Imanol Zubero sobre *Contra la "neconomia": necessitat i possibilitats**d'una economia al servei de la vida* a l'església dels Jesuïtes de Casp de Barcelona.

MONESTIR DE SANT PERE DE LES PUEL·LES

El **dissabte 28 d'octubre**, a les 9.45, taller de cal·ligrafia *Iniciació a la lletra gòtica* amb la Gna. Conxa Adell. Inscripció: activitatspuelles@gmail.com.

Lleida

CATALONIA SACRA

El **dissabte 28 d'octubre**, a les 10.30, visita guiada *El turó de la Seu Vella* amb Joan Ramon González. Inscripcions: tel. 693 720 202.

Solsona

SANTUARI DEL MIRACLE

El **cap de setmana del 3 al 5 de novembre**, natura i espiritualitat *Tar-dor*. Més informació: tel. 973 291 699.

ANY JUBILAR BELLPUIG

El **dimarts 24 d'octubre**, a les 20.30, acte de celebració dels 400 anys de la primera arribada del Crist de Bormio a Bellpuig i 70 del seu retorn, contemplació franciscana de la creu amb fra Francesc d'Igualada *Mira't diàriament en aquest mirall* a la Llotja de Bellpuig.

Terrassa

CONCERTS DE MARATA

El **diumenge 22 d'octubre**, a les 11.00, recital de piano amb Enrique Bagaría en record de Mn. Josep Cardús a la parròquia de Santa Coloma de Marata (les Franqueses del Vallès).

XI JORNADES "TRANSMET"

El **diumenge 22 d'octubre**, a les 17.30, concert a favor de Càritas a la parròquia de Sant Esteve de Granollers amb Charlène Bertholet i Tamarà Rosselet, i presentació dels actes del X aniversari de Càritas diocesana.

PREGUEM PER LES INTENCIONS DEL PAPA

Per l'Església, perquè adopti l'escolta i el diàleg com a estil de vida, deixant-se guiar per l'Esperit Sant cap a les perifèries

“La parròquia és un dels pocs llocs segurs que hi ha a Gaza, estem acollint el màxim de persones que podem”

JOAN TRIAS I MACIÀ GRAU

Barcelona

Gabriel Romanelli és el rector de l'Església de la Sagrada Família a Gaza, l'única parròquia catòlica d'aquesta població on viuen un miler de cristians. Tots ells estan patint l'augment de la violència causada per les incursions de l'exèrcit d'Israel i els atemptats terroristes de Hamas. Joan Trias el va entrevistar al programa *La Caravana* de Ràdio Estel quan Gaza feia quatre dies que patia constants bombardejos i ja es comptabilitzaven més de 700 morts. Davant d'aquesta dramàtica situació, la parròquia ha obert les portes i porta a terme una gran tasca humanitària.

Com està vivint la situació, els han sorprès els atacs?

Ho vivim amb preocupació, perquè a la Franja fa dies que estem en constants bombardejos, i hi ha centenars de morts i de ferits, fins i tot nens. La comunitat cristiana a Gaza és molt petita, i una gran part els hem acollit a l'església, a l'escola parroquial i al centre Sant Tomàs d'Aquino. La situació és dramàtica i no hi ha signes que torni a la normalitat. Per sort, l'estructura del temple està bé, i com que la nostra missió és humanitària i espiritual, ens han dit que ens respectarien els llocs de l'església. Per això la gent ve a refugiar-s'hi, perquè actualment hi ha pocs llocs segurs a Gaza. El mal que està sofrint la població civil es altíssim.

Com és la tasca humanitària que fan des de la parròquia?

Hem obert les portes i tenim 150 parroquians dormint a l'església; jo ja havia previst que això podria passar, però no pensava que seria tan greu, estàvem preparats per a una situació molt menor. Al centre de Sant Tomàs d'Aquino hi tenim també 30 persones que hi dormen i hi mengen, i tenim desenes de persones vivint a l'escola parroquial. En els moments habituals es comparteix el que tens, en temps de guerra encara més.

Vostè coneix Gaza pràcticament al detall. Com és la ciutat?

Gaza pertany a l'autoritat Palestina, i forma part

GABRIEL ROMANELLI

Rector de l'Església de la Sagrada Família de Gaza

de Terra Santa perquè hi va passar Jesucrist amb la Verge Maria i Josep quan van fugir de Betlem anant cap a Egipte. A la tornada també hi van passar. Sempre hi ha hagut cristians a Gaza, ha estat un indret molt fecund en màrtirs, religiosos i famílies cristianes. En total, hi viuen més de dos milions de persones, molts dels quals són refugiats, provinents d'altres zones de Terra Santa. Malauradament, amb la construcció per part d'Israel del mur al voltant de Gaza, molts joves que hi viuen mai han experimentat la llibertat, mai han sortit d'allí. Hi ha una falta de pau, d'electricitat, i d'aigua potable, i en la majoria dels barris la pobresa és extrema.

Creu que l'atac portarà a una guerra llarga o que la violència durarà només uns dies?

Vull pensar que la crida del Papa, amb qui hem parlat aquests dies, serà atesa i s'aturarà el terror i la guerra, però la meva sensació és que va per llarg. Per situacions molt menys greus hem tingut guerres molt més llargues. Em puc equivocar, però la situació és terrible i no hi ha senyals que s'acabi aviat.

No soc analista polític, però certament és atroç tot el que s'ha comès contra els civils, privats de llibertat. Davant d'una represàlia així, demanem que s'aturi immediatament. Cal trobar una solució per al poble palestí, perquè tothom pugui viure a Terra Santa en pau. Esperem que es deixi de matar gent i destruir cases, perquè el dany sigui menor.

ROCA,
100 ANYS
D'HISTÒRIA

més a la teva
botiga Roca
i a roca.es

Tota una vida junts formant part
de la vida de moltes famílies, tenint cura
de tu i dels teus.

Roca es projecta cap a un futur
cada vegada més net i confortable,
oferint-te els productes més innovadors,
per fer-te la vida més fàcil.

Ja hem començat a escriure un nou futur
amb tu, el futur comença ara.

Roca